

วุฒิสภา

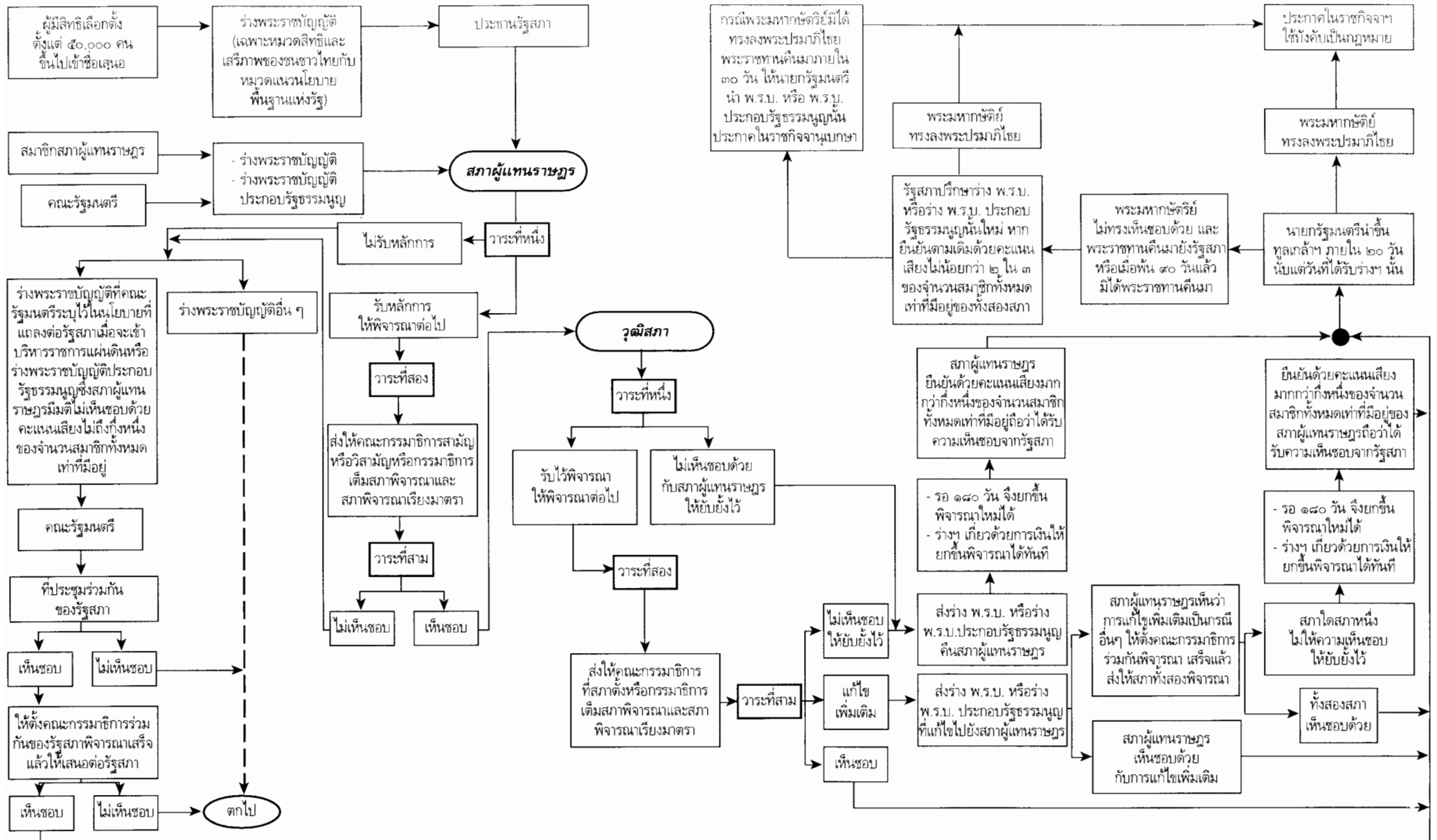
เอกสารประกอบการพิจารณา

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๕๘

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ)
เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๘ อ.พ. ๑/๒๕๕๘

จัดทำโดย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

กระบวนการตราพระราชบัญญัติและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

หมายเหตุ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรรับหลักการแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญหรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญไม่เกิน ๑๑ คน พิจารณาศึกษา และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการฯ รายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภา (ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๑๐๙)

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ววทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะและการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับคามเสียหาย และเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้นจนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ คณะรัฐมนตรีชุดที่มีพันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี

ได้มีมติให้ตราพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพระราชกำหนดดังกล่าว มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ประการที่ ๑ เป็นการยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

ประการที่ ๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน คณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีว่าสมควรประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ใด เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับข้อเสนอแนะดังกล่าวและได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว นายกรัฐมนตรีก็จะประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินบังคับในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ได้ทันที แต่ถ้าเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วทั้งราชอาณาจักรได้ แต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อนได้ แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้เนินการขอความ

เห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

ประการที่ ๓ มีการกำหนดระยะเวลาในการใช้บังคับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน กล่าวคือ เมื่อนายกรัฐมนตรีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว **ประกาศนั้นจะใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ** และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน **ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น**

ประการที่ ๔ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนดอันเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพบางประการของประชาชนในพื้นที่ที่ใช้บังคับประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเขตสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด , ห้ามมิให้มีการชุมนุมมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย , ห้ามการเสนอข่าวการจำหน่ายหรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนา

บิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ , ห้ามการใช้อาคารหรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น

ประการที่ ๕ กำหนดให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนร่วมในการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินได้ กล่าวคือ เมื่อมีบุคคลที่ต้องสงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นนั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน **พนักงานเจ้าหน้าที่จะจับกุมบุคคลที่ต้องสงสัยนั้น จะต้องมีการร้องขอต่อศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการก่อน และเมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นได้ไม่เกินเจ็ดวัน** และจะต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ และจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ **ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน** ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคล

ผู้ต้องสงสัยนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้อง
กระทำเท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคล
นั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อัน
จะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิด
ความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

**ประการที่ ๖ กำหนดให้พนักงาน
เจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่
ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือ**

ทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการ
ระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมายที่ได้
กระทำโดยสุจริต ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ และ
ไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณี
จำเป็น แต่ผู้ได้รับความเสียหายยังคงมีสิทธิ
เรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตาม
กฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่ได้

คำนำ

พระราชกำหนด คือ กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้น ให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ โดยการตราพระราชกำหนดนั้นให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติภัยสาธารณะ

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้ ได้รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในกระบวนการพิจารณาพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอซึ่งมีเนื้อหาแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕ กับ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ภาคผนวก : พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

: พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานด้านนิติบัญญัติของวุฒิสภา โดยมุ่งเน้นสาระประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในโอกาสต่อไป

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สิงหาคม ๒๕๔๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนันท ผาสุข ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุภาภรณ์จิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางปรียาภา ทาระ นิตกร ๗ นายทศวิญญู เกียรติทัตต์ วิทยากร ๖
นางสาวพวงผกา น้อยช้อย เจ้าหน้าที่งานธุรการ ๖ นางสาวธารินี ดวงสุวรรณ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล ๑
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร. ๐ ๒๕๓๑ ๕๒๕๗-๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โทร ๐ ๒๕๓๔ ๑๒๔๑ - ๔๒

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกวุฒิสภา	-๑-
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมา และสาระสำคัญของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	
- ความเป็นมาของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	๑
- สาระสำคัญของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	๓
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕ กับ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	๑๓
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	
บทความพิเศษ	
- เรื่อง ผลพวง “พ.ร.ก. ฉุกเฉิน” สร้างภาวะฉุกเฉินให้ “มือป่วนได้” หรือ “ทักษิณ-รัฐบาล”	๒๕
ข่าวที่เกี่ยวข้อง	
- พ.ร.ก. ชัดรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองพ้นธง จวกเหล็ก ๓ มาตรา ทั้งตะแบง-เถียงบาลี อานันท์อัครัฐบาลไม่เลิกใช้ความรุนแรง และประชาชน เตรียมใช้พลังมวลกดดัน	๒๕
- อักษราทธ : พ.ร.ก. ผิดพลาด ที่ห้ามศาลเข้าไปตรวจสอบ	๓๐
- ลี้มอำนาจ “ศาลปกครอง” สั่งเว่ย “พ.ร.ก.ฉุกเฉิน!!?”	๓๓
- จับตา พ.ร.ก. ฉุกเฉินเข้าสภา “ฟอกตัว “หรือ” ตั้งใจจริง”	๓๘
ภาคผนวก :	
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	(๑)
ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดยะลา	(๑๑)
ประกาศ เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	(๑๓)
ประกาศ เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี	(๑๕)
ประกาศตามมาตรา ๑๑ ของ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘	(๑๗)

- : คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๓/๒๕๔๘ เรื่อง มอบหมายรองนายกรัฐมนตรี
 เป็นผู้ใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
 พ.ศ. ๒๕๔๘ .....(๒๑)
- : คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔/๒๕๔๘ เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่
 หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินและคณะที่ปรึกษา ..... (๒๓)
- : ประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ..... (๒๗)
- : ประกาศ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมประกาศเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน .....(๒๘)
- : คำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๕ / ๒๕๔๘ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งนายกรัฐมนตรี
 ที่ออกตามความในพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
 พ.ศ.๒๕๔๘ ..... (๓๑)
- : พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
 พ.ศ. ๒๕๕๕ .....(๓๓)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา และสาระสำคัญของ
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์

ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ความเป็นมา

ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

คณะรัฐมนตรีได้มีการประชุมเมื่อวันอังคารที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เพื่อพิจารณาอนุมัติร่างพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘

ต่อมาพระราชกำหนดดังกล่าวได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๒ ตอนที่ ๕๘ ก ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป คือ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เป็นต้นไป

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะและการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับความเสียหาย และเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้นจนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษเพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สาระสำคัญ
พระราชกำหนด
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

๑.๒ เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะและการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบ และเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากขึ้นจนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

๒. ชื่อพระราชกำหนด (มาตรา ๑)

“มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘”

๓. คำปรารภ

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน”

๔. วันใช้บังคับ (มาตรา ๒)

“มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

๕. บทยกเลิก (มาตรา ๓)

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕”

๖. ผู้รักษาการ (มาตรา ๑๕)

“มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๘ บัญญัติว่า “ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ พระมหากษัตริย์จะทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้

การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้

ในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ถ้าอยู่นอกสมัยประชุมและการรอการเปิดสมัยประชุมสามัญจะเป็นการชักช้า คณะรัฐมนตรีต้องดำเนินการให้มีการเรียกประชุมรัฐสภาสามัญสามัญเพื่อพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนดโดยเร็ว ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่อนุมัติ หรือสภาผู้แทนราษฎรอนุมัติแต่วุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยื่นขึ้นการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น

หากพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่งมีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด และพระราชกำหนดนั้นต้องตกไปตามวรรคสาม ให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีอยู่ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิก มีผลใช้บังคับต่อไปนับแต่วันที่การไม่อนุมัติพระราชกำหนดนั้นมีผล

ถ้าสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาอนุมัติพระราชกำหนดนั้น หรือถ้าวุฒิสภาไม่อนุมัติและสภาผู้แทนราษฎรยื่นขึ้นการอนุมัติด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร ให้พระราชกำหนดนั้นมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

การอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด ให้นายกรัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในกรณีไม่อนุมัติ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การพิจารณาพระราชกำหนดของสภาผู้แทนราษฎรและของวุฒิสภาในกรณียื่นขึ้นการอนุมัติพระราชกำหนด จะต้องกระทำในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภานั้น ๆ”

๗. บทนิยาม (มาตรา ๔)

“มาตรา ๔ ในพระราชกำหนดนี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้”

๘. เนื้อหา

๘.๑ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน (มาตรา ๕)

“มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม้อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทัน่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลา ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น”

๘.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน (มาตรา ๖)

“มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วย รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา ๑๑ และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก่ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕ ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน”

๘.๓ การโอนอำนาจของรัฐมนตรีว่าการในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก่ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟู หรือช่วยเหลือประชาชนมาเป็นของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว (มาตรา ๗)

“มาตรา ๗ ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก่ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วน เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงาน

เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ดำรงหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง”

๘.๔ การแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเพื่อเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ (มาตรา ๘)

“มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความจำเป็นของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้

ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง”

๘.๕ อำนาจของนายกรัฐมนตรีในการออกข้อกำหนดบางประการเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว (มาตรา ๙)

“มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็วหรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเขตสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น

(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสาร ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร

(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้นยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้นยานพาหนะ

(๕) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ

(๖) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้”

๘.๖ นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าเป็นผู้ใช้อำนาจในการออกข้อกำหนดได้ (มาตรา ๑๐)

“มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๘ วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๘ แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และถ้านายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนด ให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ”

๘.๗ อำนาจของนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรง (มาตรา ๑๑)

“มาตรา ๑๑ ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำ เช่นว่านั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็น เพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(๒) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงาน ตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ฉุกเฉิน

(๓) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่ง นั้น เพื่อการกระทำการ หรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รั้ว ถอน หรือ ทำลายสิ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับ เหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้ง

(๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการส่งระงับหรือยับยั้งการ ติดต่อกับหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ โดยอนุโลม

(๖) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่ การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน

(๗) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอก ราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือน ต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประเทศ

(๘) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอก ราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๙) ประกาศให้การซื้อ ขาย ให้ หรือมิไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๑๐) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบ โดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรา ๑๒ โดยเร็ว”

๘.๘ อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจับกุมและควบคุมบุคคลที่ต้องสงสัย

(มาตรา ๑๒)

“มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานีดำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดทำรายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขออนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม”

๘.๘ การประกาศใช้มาตรการในมาตรา ๑๑ (๘) ทั่วราชอาณาจักร (มาตรา ๑๓)

“มาตรา ๑๓ สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา ๑๑ (๘) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้”

๘.๑๐ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉินให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๑๔)

“มาตรา ๑๔ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาคด้วย”

๘.๑๑ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา ๑๕)

“มาตรา ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด”

๘.๑๒ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (มาตรา ๑๖)

“มาตรา ๑๖ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง”

๘.๑๓ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือวินัย (มาตรา ๑๗)

“มาตรา ๑๗ พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่”

๘.๑๔ กำหนดระวางโทษจำคุกและปรับแก่ผู้ฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ (มาตรา ๑๘)

“มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๕

กับ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ตารางเปรียบเทียบ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕
กับ
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
<p style="text-align: center;">พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕</p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p style="text-align: center;">พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิธีบริหารราชการบางประการไว้ในเมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และสวัสดิภาพของพลเมือง</p>	<p style="text-align: center;"> พระราชกำหนด การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ </p> <hr style="width: 20%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร. ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน</p> <p style="text-align: center;">พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า</p> <p style="text-align: center;">โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรหรืออันอาจทำให้ประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือภาวะการรบหรือการสงครามตามที่จะมีประกาศให้ทราบ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๔ ในพระราชกำหนดนี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือ

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘
<p>“ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร” หมายความว่า การให้เอกราชของชาติหรือสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคงและปลอดภัย รวมตลอดถึงการที่ให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>“เคหสถาน” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างรวมทั้งที่ดินในบริเวณไม่ว่าจะมีรั้วด้วยหรือไม่ก็ตาม ตลอดถึงเรือ แพซึ่งบุคคลเฉพาะตัวผู้เดียวหรือหลายคนใช้เป็นที่พักอาศัยกินอยู่หลับนอน</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้</p> <p>มาตรา ๕ บทแห่งพระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว</p> <p>ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น จะประกาศทั่วราชอาณาจักรหรือเฉพาะในเขตท้องที่ได้ก็ได้แล้วแต่ความจำเป็นโดยพฤติการณ์</p>	<p>ประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง</p> <p>“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้</p> <p>มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไขปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันทั่วทั้งที่ นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว ให้ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเสีย

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินคราวหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา ๑๑ และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก่ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕ ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
	<p>มาตรา ๗ ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือพื้นที่ฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ</p> <p>การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่าบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในการนี้ นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ในการนี้ ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด</p> <p>ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
<p>มาตรา ๕ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้บุคคลได้ออกนอกเคหสถานภายในระหว่างระยะเวลาซึ่งได้ประกาศกำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่</p> <p>บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ทหารหรือตำรวจประจำการหรือบุคคลประเภทซึ่งจะได้ยกเว้นไว้ในประกาศ</p> <p>มาตรา ๘ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่</p>	<p>นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้</p> <p>ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง</p> <p>มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ห้ามมิให้บุคคลได้ออกนอกเคหสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น</p> <p>(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘
<p>มาตรา ๙ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการโฆษณาหรือพิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่งเห็นว่าข้อความซึ่งโฆษณาหรือจะโฆษณานั้นกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน</p> <p>มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ ระหว่างอาทิตย์ขึ้นถึงอาทิตย์ตก เพื่อตรวจค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้</p>	<p>(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร</p> <p>(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใชยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใชยานพาหนะ</p> <p>(๕) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ</p> <p>(๖) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด</p> <p>ข้อกำหนดความวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้</p> <p>มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๘ วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๕ แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และดำนายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘
<p>มาตรา ๗ บุคคลใดมีเหตุควรสงสัยว่าได้กระทำหรือพยายามจะกระทำการใด ๆ อันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและคุมขังบุคคลนั้นไว้ เพื่อทำการสอบสวนได้ไม่เกิน ๗ วัน</p>	<p>มาตรา ๑๑ ในกรณีที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไข ปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทัน่วงที ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และ มาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นนั้น หรือ ปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้ บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความ ร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง</p> <p>(๒) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ ฉุกเฉิน</p> <p>(๓) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภค บริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้น เพื่อการกระทำการ หรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน</p> <p>(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติ โดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทัน่วงที</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘
<p>มาตรา ๑๑ ถ้าบุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าได้คบคิดกับคนในต่างประเทศเพื่อกระทำการใด ๆ อันจะเป็นการเสียหายแก่ประเทศ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ตรวจจดหมายหรือเอกสารติดต่อใด ๆ ของผู้นั้นได้</p> <p>มาตรา ๑๒ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร ในเมื่อเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคลนั้นจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ</p> <p>มาตรา ๑๓ คนต่างด้าวคนใดกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวนั้นออกไปเสียจากราชอาณาจักรได้</p> <p>เมื่อรัฐมนตรีสั่งให้คนต่างด้าวคนใดออกไปนอกราชอาณาจักร ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p>	<p>(๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการตั้งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม</p> <p>(๖) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน</p> <p>(๗) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประเทศ</p> <p>(๘) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม</p> <p>(๙) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด</p> <p>(๑๐) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไขเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฎอัยการศึก</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว

มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานี่ตำรวจ ที่คุมขัง หักขาดสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขออนุญาตตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ ในบริเวณหรือเขตท้องที่อันมีความสำคัญทางการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรหรือจุดยุทธศาสตร์ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าไปหรืออยู่ในบริเวณหรือเขตท้องที่นั้น

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕	พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘
<p>มาตรา ๑๔ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือสวัสดิภาพของประชาชนได้</p> <p>มาตรา ๒๐ บรรดาประกาศที่ออกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา</p>	<p>มาตรา ๑๓ สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา ๑๑ (๕) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวที่ราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้</p> <p>มาตรา ๑๔ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย</p> <p>มาตรา ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด</p> <p>มาตรา ๑๖ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง</p> <p>มาตรา ๑๗ พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่</p>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๔ ให้เนรเทศออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๑๙ ผู้ใดสะสมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไว้โดยผิดกฎหมาย ให้ลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นทวีคูณ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้เป็นคนต่างด้าว เมื่อพ้นโทษแล้วให้เนรเทศออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๑ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกประกาศ คำสั่ง และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา
พระราชกำหนดการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

บทความพิเศษ

ผลพวง"พ.ร.ก.ฉุกเฉิน" สร้างภาวะฉุกเฉินให้"มือป่วนใต้"หรือ"ทักษิณ-รัฐบาล"

แม้โพลหลายสำนักจะชี้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

แต่ถามว่า การที่รัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มี พ.ร.ก. ที่ให้อำนาจฝ่ายรัฐอย่างเหลือล้นอยู่ในมือนั้น สามารถทำให้พลิกสถานะจากฝ่ายรับเป็นรุก ในการแก้ไขปัญหามาคิดหรือไม่ คำตอบน่าจะออกมาว่า "ไม่" และแถมยังคงอยู่ในภาวะ "ตั้งรับ" ภายใต้เงื่อนไขใหม่ ที่ไม่ใช่เหตุแห่งความไม่สงบในพื้นที่ด้วย

ให้สังเกต มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ที่กำหนดกรอบบังคับใช้ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน อันประกอบด้วย

๑. ให้ออกประกาศพระบรมราชโองการยกเลิกการใช้กฎอัยการศึกใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. แต่งตั้ง พล.ต.อ.ชิตชัย วรรณสถิตย์ เป็นประธานกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน

๓. มอบอำนาจให้ พล.ต.อ.ชิตชัยสั่งการต่างๆ ตาม พ.ร.ก. แทนนายกฯ ในส่วนที่เกี่ยวกับการเยียวยา พี่นฟู บุรณะ ได้มอบหมายให้ นายจาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ดูแล ส่วนมาตรการที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายมอบให้ นายวิษณุ เครืองาม เป็นที่ปรึกษา

๔. เห็นชอบให้พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นดินแดนที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง แต่ไม่รวมถึง ๔ อำเภอใน จ.สงขลา เพราะไม่เห็นความจำเป็นต้องขยายไปถึงขนาดนั้น

นอกจากนี้ มติคณะรัฐมนตรียังกำหนดไม่ให้นำมาตรการ ๑๖ ข้อ ของมาตรา ๙ และ มาตรา ๑๑ มาบังคับใช้ทั้งหมด แต่นำมาใช้เพียง ๗ ข้อ ได้แก่

มาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือที่ เป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุน

มาตรา ๑๑ (๒) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

มาตรา ๑๑ (๓) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใดในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้นเพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

มาตรา ๑๑ (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้นตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็ว (ไม่ให้อำนาจในการรื้อถอน)

มาตรา ๑๑ (๕) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

มาตรา ๑๑ (๖) ให้การซื้อ ขาย ใช้อ้างอิงเคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้าย เช่น ซิมการ์ด ต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกฯ กำหนด

และมาตรา ๑๑ (๑๐) หากมีเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้น นายกฯ โดยความเห็นชอบของ ครม. สามารถออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน

ส่วนข้ออื่น เช่น

มาตรา ๙(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใดๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

มาตรา ๙(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัว หรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐหรือความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชนทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศ สถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร

มาตรา ๑๑ (๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการสั่งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใดเพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษ โดยอนุโลม เป็นต้น ไม่ได้ถูกนำมาใช้

จะพบว่าเป็นมติดิฉันะรัฐมนตรี ที่ยอมจำกัดวงตนเอง เป็นการจำกัดวง ที่มีเหตุผลสำคัญ คือ การลดกระแสความไม่พอใจของปัญญาชน สื่อ นักกฎหมาย สมาชิกวุฒิสภา บางส่วน ที่พากันเห็น "ปัญหา" อย่างที่สะท้อนผ่านแถลงการณ์ของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและผู้บริหารหนังสือพิมพ์ รวมทั้งผู้บริหารวิทยุ-โทรทัศน์ ที่ว่า

การออกพระราชกำหนดฉบับนี้ เป็นการขยายอำนาจและโอนอำนาจในลักษณะเบ็ดเสร็จเด็ดขาดให้นายกรัฐมนตรี โดยอ้างว่าความล้มเหลวของรัฐบาลที่ไม่สามารถแก้ปัญหาความรุนแรงใน ๓ จังหวัดภาคใต้ได้ เป็นเพราะนายกรัฐมนตรีไม่มีอำนาจสั่งการ จึงต้องออกพระราช

กำหนดดังกล่าวขึ้นมาเพื่อให้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดแก่นายกรัฐมนตรี ถึงแม้ว่าจะกระทบกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนก็ตาม

ทั้งที่ในความจริงนายกรัฐมนตรีมีอำนาจเต็มที่อยู่แล้ว การออกพระราชกำหนดโดยอ้างสถานการณ์อย่างฉุกเฉิน จึงเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนและสื่อมวลชน ซึ่งจะไม่สามารถแก้ปัญหาได้ แต่กลับจะสร้างวิกฤตให้เกิดขึ้น จนไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้

เป็นที่ปรากฏชัดเจนว่า เหตุผลในการออกพระราชกำหนดฉบับนี้ ได้อ้างสถานการณ์ฉุกเฉินในภาคใต้เท่านั้น ดังนั้น รัฐบาลจึงต้องให้ความมั่นใจกับประชาชนว่าจะดำเนินการแก้ปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว และต้องให้สัญญาแก่ประชาชนว่าจะใช้ความรอบคอบและระมัดระวังในการใช้อำนาจตามพระราชกำหนดฉบับนี้ และจะต้องยกเลิกทันทีที่สถานการณ์คลี่คลายลง

ส่วนการออก พ.ร.ก. ออกมาควบคุมและลิดรอนสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน อันถือเป็นการปิดกั้นสิทธิการรับรู้ข่าวสารของประชาชนแทนกฎหมายเผด็จการในอดีต อาทิ ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๗ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินฉบับที่ ๔๒ และพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ.๒๔๘๔ จึงสมควรยกเลิกโดยเร็ว และแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระจากบุคคลทุกภาคส่วนที่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายมาพิจารณาออกเป็นพระราชบัญญัติการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินด้วยความละเอียดรอบคอบต่อไป

น่าสังเกตว่าเสียงคัดค้านเช่นนี้ นับวันจะทวีขึ้น จนรัฐบาลมีโอกาสเสียแนวร่วม ในกลุ่มที่มีปากเสียงในสังคม มากอย่างคาดไม่ถึง

อย่างน้อยที่สุด ขณะนี้คณะกรรมการอิสระเพื่อความสามัคคีแห่งชาติ หรือ กอส. ที่มีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน ที่เสมือนเป็นเกราะกำบังไม่ให้ พ.ด.ท.ทักษิณ เป็นเป้าถูกโจมตีการแก้ไขปัญหภาคใต้ไม่ลุล่วงอันมีประสิทธิภาพ ก็ได้แสดงความผิดหวัง และมีกรรมการจำนวนไม่น้อย อยากลาออก แต่ก็ถูกนายอานันท์ ยับยั้งและทำความเข้าใจ ทำให้ยังไม่เกิดสภาวะ "วงแตก"

แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายว่า การออก พ.ร.ก. ของรัฐบาลที่กระทำอย่างลึกลับลึกลน และยังไม่ให้อำนาจตนเองอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ไม่ต่างจากสมัยเผด็จการ ได้สร้างบาดแผลในใจของกรรมการสมานฉันท์หลายคน ซึ่งน่าจะทำให้เกิดสภาพ "แคลงใจ" ต่อความจริงใจในการแก้ไขปัญหาอย่างสันติ อันจะส่งผลให้ความร่วมมือร่วมมือที่จะแก้ไขปัญหภาคใต้มีปัญหาย่างแน่นอน

แม้ฝ่ายรัฐจะพยายามเยียวยาด้วยการเห็นชอบที่จะให้มีการตั้งคณะกรรมการอิสระคุ้มครองตรวจสอบสิทธิประชาชนขึ้นมาตามข้อหาหรือระหว่างนายทกฯ กับนายอานันท์ และยังสนับสนุนให้จัดตั้งกองทุนสมานฉันท์ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็ตาม แต่ก็เชื่อว่าก็คง "เชื่อม" ระยะเวลาอันเกิดจาก พ.ร.ก. ฉบับนี้ไม่ได้

สภาพเช่นนี้เอง จึงกล่าวได้อย่างไม่อ้อมค้อม ว่า พ.ต.ท.ทักษิณและรัฐบาลไม่ได้อยู่ในภาวะ "รุก" แม้จะมีกฎหมายที่มีอำนาจมากล้นอยู่ในมือ มีหน้าซ้ำกลับถูกทำลายเสียด้วยซ้ำว่า จะสามารถคลี่คลายปัญหาภาคใต้ ได้จริงหรือไม่ เนื่องจากทิศทางของ พ.ร.ก. เน้นไปที่การเพิ่มอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดให้เจ้าหน้าที่ในการปราบปรามผู้กระทำความผิด ซึ่งก็มีคำถามว่า ความเบ็ดเสร็จเด็ดขาดนั้น จะไปสร้างปัญหาและผลกระทบให้กับประชาชนในพื้นที่หรือไม่ เพราะคงไม่ปฏิเสธว่าสถานการณ์ในภาคใต้ที่ไม่คลี่คลาย สาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผ่านรัฐ ที่กระทำการละเมิดกฎหมาย ละเมิดสิทธิมนุษยชน ความหวาดระแวงสงสัยในการอุ้มฆ่า ยังมีอยู่สูงในพื้นที่

ใจของประชาชนใน ๓ จังหวัดภาคใต้จึงไม่ได้อยู่กับฝ่ายรัฐบาล ซึ่งจำเป็นที่จะต้องอาศัยความอดทนในการคลี่คลาย และมีคนจำนวนไม่น้อยเชื่อว่า "วิธีการสมานฉันท์" จะเป็นทางออกที่ดีที่สุด แต่ก็ดูเหมือนว่า มันจะพังทลายลงพริบตา หลังจากเกิดเหตุความไม่สงบที่ จ.ยะลา แล้วนำไปสู่การออก พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นมา เนื่องจากทิศทางและรูปแบบสวนทางกับแนวทางสมานฉันท์อย่างเห็นได้ชัด เพราะไปให้ความสำคัญกับการให้ "อำนาจ" ของฝ่ายปราบปราม

และที่สำคัญคือไประบุในมาตรา ๑๗ ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่ ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา วินัยอันเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ ยิ่งทำให้เกิดความวิตกกังวลขึ้นไปใหญ่กว่านี้ เจ้าหน้าที่จะไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยอำเภอใจขึ้นไปใหญ่หรือ เพราะทำอะไรลงไปก็จะใช้มาตรา ๑๗ เป็นข้ออ้าง เพื่อที่จะได้พ้นผิดความหวาดระแวง ผสมผสานกับกฎหมายที่เปิดช่องให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างกว้างขวางเช่นนี้ คำถามจึงเกิดขึ้นอย่างอื้ออึงว่า มันจะเป็นการแก้ปัญหหรือเพิ่มปัญหากันแน่

เมื่อประเมินสถานการณ์ นับตั้งแต่คณะรัฐมนตรีออก พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ออกมาแทนที่ พ.ต.ท.ทักษิณ และฝ่ายรัฐบาล จะเป็นฝ่ายรุก กลับอยู่ในสภาวะตั้งรับแทบทุกด้าน ไม่ว่า ปัญหาของตัวกฎหมายเองที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นเผด็จการ ปัญหาแนวร่วม ที่นอกเหนือจะก่อความหวาดระแวงจากประชาชนในพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังสูญเสียแนวร่วมในส่วนสื่อมวลชน กรรมการสมานฉันท์ นักวิชาการ ปัญญาชน นักสิทธิมนุษยชน ซึ่งแม้จะไม่ไช่เสียงส่วนใหญ่ แต่กลุ่มคนเหล่านี้ เป็นเสมือนผู้นำทางความคิด ที่มีอิทธิพลอย่างสูงในการจูงใจประชาชน ทศนคติดต่อ พ.ร.ก. ที่ออกไปในทางลบ อย่างพร้อมเพรียงเช่นนี้ ย่อมส่งผลให้ พ.ต.ท.ทักษิณและรัฐบาล ยากลำบากในการแก้ปัญหาภาคใต้เพิ่มมากขึ้น

และที่น่าห่วงที่สุดก็คือ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน เปรียบเหมือน "ปรากฏการณ์สุดท้าย" ของฝ่ายรัฐ เป็นปรากฏการณ์สุดท้าย ที่หวังพึ่ง "กฎหมายเหล็ก" เป็นเครื่องมือในการคลี่คลายสถานการณ์

แต่ถามว่า หากเกิดเหตุการณ์ร้ายใหญ่ๆ ขึ้นใน ๓ จังหวัดภาคใต้สักครั้งหรือสองครั้ง โดยที่ฝ่ายรัฐควบคุม อะไรจะเกิดขึ้น นั้นย่อมเป็นภาวะฉุกเฉินของ พ.ต.ท.ทักษิณและรัฐบาลโดยแท้.

ข่าวที่เกี่ยวข้อง

พรก. ชัดรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองพ้นธง จวกแหก ๓ มาตราทั้ง ตะแบง-เลียงบาลี อานันท์อัครัฐบาลไม่เลิกใช้ความรุนแรง นะประชาชน เตรียมใช้พลังมวลชนกดดัน*

เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม นายอักษราทร จุฬารัตน์ ประธานศาลปกครองสูงสุด กล่าวถึง พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๔๘ ว่ารัฐบาลออก พ.ร.ก. ในลักษณะนี้ได้เหมือนกับหลายประเทศในโลกเขาทำกัน แต่ปัญหาอยู่ที่บทบัญญัติบางมาตรา มีปัญหา โดยเฉพาะมาตรา ๑๖ ที่ไม่ให้ฟ้องต่อศาลปกครอง รวมถึงมาตรา ๑๒ ที่เจ้าหน้าที่มี อำนาจจับกุมคุมขัง ๗ วัน และมาตรา ๑๗ ในประเด็นเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบทางละเมิด ทั้งทางแพ่ง อาญาและวินัย เพราะอยู่ดี ๆ ห้ามไม่ให้ฟ้องศาลปกครองได้อย่างไร มันหมายถึงไป จำกัดสิทธิในการฟ้องคดี ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานทั้งที่ทั่วโลกเขาก็ยอมรับกัน นี่คือประเด็นเพราะ ไทยใช้ระบบศาลคู่ ถ้าเป็นคดีแพ่ง หรืออาญา ก็เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรม ถ้าจะตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐต้องเป็นอำนาจของศาลปกครอง

ประธานศาลปกครองสูงสุดกล่าวต่อว่า ในเชิงรัฐธรรมนูญแล้วถือเป็นการละเมิดสิทธิ จริงอยู่ที่สิทธิเสรีภาพนั้นจะอยู่เหนือความมั่นคงของประเทศไม่ได้ แต่ต้องทำสองอย่างนี้สมดุล กันเพราะรัฐธรรมนูญต่างให้ความสำคัญคุ้มครองทั้งคู่ ซึ่งศาลปกครองสามารถดูได้ ถ้าดูไม่ได้ก็แปลว่า องค์กรตามรัฐธรรมนูญไม่มีความหมาย ถ้าชาวบ้านเห็นว่าละเมิดสิทธิ เขาอาจฟ้องศาลปกครอง สงขลา ศาลเขาอาจเห็นว่าชัดรัฐธรรมนูญ หรือประชาชนอาจเห็นว่าชัดรัฐธรรมนูญ เราก็ต้อง ส่งไป จากนั้นเป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญต้องตัดสิน แล้วต้องถามต่อว่า การละเมิดสิทธิ ชัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ถ้าชัดเราก็ดำเนินคดีต่อไป พ.ร.ก. ก็ไม่มีความหมาย แต่ถ้าศาลเห็นว่าไม่ ชัดเราก็ต้องจำหน่ายคดี

"สำหรับมาตรา ๑๗ ที่ระบุว่า เจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญาและ วินัยนั้น โดยหลักหากเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน มันถือเป็นการ ละเมิดทางปกครองทั้งนั้น เมื่อเกิดการละเมิดก็ต้องฟ้องมาที่ศาลปกครอง ยิ่งตอน หลังมาแก้ว่าฟ้องศาลยุติธรรมได้ ยิ่งแยเข้าไปใหญ่ มันไม่มีเหตุผล มันตะแบง ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๗ นั้น เป็นหลักประกันเบื้องต้นของการที่บุคคลจะไม่ถูกจำกัด สิทธิเสรีภาพโดยการจับกุม แต่มาตรา ๑๒ ของ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน บอกว่า นั้นเป็นเรื่อง ของผู้ต้องหา ถ้าเจ้าหน้าที่จะจับกุมไว้ตาม พ.ร.ก. ก็ทำได้ บ้าหรือเปล่า มันเลียง บาลีหรือเปล่าผมถามหน่อยว่าการเอาคนไปอยู่ในที่ที่จำกัด มันไม่เรียกว่าควบคุมแล้ว เรียกว่าอะไร อย่างนี้มันรับไม่ได้ ภาษากฎหมายรับไม่ได้" ประธานศาลปกครอง สูงสุดกล่าว

อักษรราช : พ.ร.ก. ผิดพลาด ที่ห้ามศาลเข้าไปตรวจสอบ

นนทิช สอาดสอน

ดร.อักษรราช จุฬารัตน์ ประธานศาลปกครองสูงสุด วิเคราะห์บทบัญญัติหลายมาตราของพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) การบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยเฉพาะการห้ามไม่ให้ฟ้องศาลปกครอง รวมถึงการที่เจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมคุมขัง ๗ วัน และเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบละเมิดทั้งทางแพ่ง อาญา และวินัย ซึ่งหวังว่ามาตราเหล่านี้ขัดรัฐธรรมนูญ

มองปัญหา พ.ร.ก. จุกเงินอย่างไร?

การออก พ.ร.ก. มันไม่มีปัญหา เพราะมันเป็นอำนาจที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าในภาวะอย่างไรที่จะออกได้ เรียกว่าเป็นความรับผิดชอบในทางการเมือง หลายประเทศที่มีปัญหาก็ก้ออกกันทั้งนั้น ส่วนจะเคร่งหรือไม่เคร่งก็สุดแล้วแต่เหตุการณ์ของแต่ละประเทศ แต่ที่เป็นประเด็นคือบทบัญญัติบางเรื่องในพระราชกำหนดนั้นต่างหาก

อะไรที่เป็นปัญหาในแง่มมคติทางปกครองอย่างชัดเจน?

เรื่องการจำกัดสิทธิเสรีภาพ ซึ่งคำว่าสิทธิเสรีภาพที่เป็นสาระสำคัญ แต่มาตรา ๑๖ บัญญัติไว้ห้ามไม่ให้ฟ้องศาลปกครอง ก็หมายถึงไปจำกัดสิทธิในการฟ้องคดี ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานซึ่งทั่วโลกเขาก็ยอมรับตรงนี้ มันเขียนแบบนี้ไม่ได้ นี่คือประเด็นเพราะไทยใช้ระบบศาลคู่ ถ้าเป็นคดีแพ่งหรืออาญาก็เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรม แต่การตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเป็นอำนาจของศาลปกครอง แต่ พ.ร.ก. กลับบอกว่าคดีที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจนี้ไม่ขึ้นกับศาลปกครอง ทำได้อย่างไร และมันอาจจะเกิดปัญหาขึ้น จะว่าศาลเห็นเอง หรือคู่ความร้องก็ได้ แต่คนตัดสินก็คือศาลรัฐธรรมนูญ

แปลว่ามาตรา ๑๖ นี้ไปละเมิดรัฐธรรมนูญแล้ว?

แน่นอน ในเชิงรัฐธรรมนูญมันถือเป็นการละเมิดสิทธิ แต่กลับไม่มีคนพูดถึงเลย คือเราต้องยอมรับก่อนว่าสิทธิเสรีภาพประชาชนนั้น รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองขณะเดียวกันความมั่นคงประเทศ ซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะก็เป็นสิ่งหนึ่งที่รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองเหมือนกัน กรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้นในเรื่องการพูดถึงสิทธิเสรีภาพ หรือความมั่นคงต้องมาก่อนนั้น มันไม่ใช่เลย มันต้องดูแลทั้งสองสิ่งให้มันสมดุล ต้องไปด้วยกันได้

ทำไมคนเขียน พ.ร.ก. ถึงลืมความสำคัญประเด็นนี้?

หลักสำคัญมันอยู่ที่ว่ามันเข้าใจผิด เพราะคดีปกครองโดยธรรมชาติของมัน เป็นคดีที่สู้กันระหว่างสองฝ่ายที่ไม่เท่ากันคือฝ่ายประชาชนและฝ่ายอำนาจรัฐ เราต้องทำให้มันสมดุล คือต้องดูทั้งสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญกับเรื่องความมั่นคง เราดูได้ ถ้าดูไม่ได้องค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญก็ไม่มีควมหมาย ไม่งั้นก็หมายความว่ารัฐบาลเท่านั้นที่ดูได้ใช่ไหม รับผิดชอบหมดใช่ไหม ซึ่งมันไม่ใช่ นี่คือวิธีคิด

มาตรา ๑๗ บอกว่าเจ้าหน้าที่ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง อาญา หรือวินัยถูกมั๊ย?

มันก็เป็นผลพวง ผมก็ยังงงๆ อยู่ พวกคุณไปมองเพียงว่าเป็นการยกเว้นไม่ต้องรับผิดชอบ แต่โดยหลักแล้วเมื่อการกระทำของเจ้าหน้าที่ มันทำให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน มันถือเป็นการละเมิดทางปกครองทั้งนั้น เมื่อละเมิดมันต้องฟ้องที่ศาลปกครอง แต่ในเมื่อเขาพูดว่ามาตรา ๑๖ ไม่ต้องส่งศาลปกครอง มาตรา ๑๗ เจ้าหน้าที่ก็ไม่ต้องรับผิดชอบ หากทำโดยสุจริต ก็ต้องถามว่าใครเป็นคนตรวจสอบ

รัฐบาลก็กำลังจะตั้งองค์กรรับเรื่องร้องเรียนขึ้นมารองรับมาตรา๑๗?

แล้วมันถูกมั๊ยล่ะ คนที่ได้รับความเสียหายจากรัฐแล้วเขามีความคุ้มครองให้ฟ้องร้องคดีได้ แต่ไม่ให้ฟ้อง แล้วมาฟ้องคณะกรรมการนี้ ในเมื่อช่องทางตามรัฐธรรมนูญมีอยู่แล้ว ทั้งหมดมันผิดพลาดในความเข้าใจตั้งแต่ไม่ให้ศาลเข้าไปตรวจสอบแล้ว ประเทศไหนในโลกต้องตรวจสอบ อย่าลืมว่าสิทธิเสรีภาพ และความมั่นคงมันต้องไปด้วยกัน ไม่ใช่ด้านใดด้านหนึ่งเหนือกว่า และก็มืองค์กรตรวจสอบการใช้อำนาจคือศาลปกครอง

รัฐบาลอ้างว่าศาลต้องตรวจสอบอยู่แล้ว อย่างเรื่องการขอลงโทษคุมขังเกินกว่า ๗ วัน?

เรื่องนี้มันเบสิกมาก รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๗ บอกว่าการจับกุม คุมขัง ถ้าเกิน ๔๘ ชั่วโมงต้องขออำนาจศาล แต่วันดีคืนดีก็เขียนกฎหมายออกมาใหม่ ในมาตรา ๑๒ ซึ่งคุณจะเรียกอะไรก็ได้ เช่นมาบอกว่าเชิญไป เอาตัวไป ซึ่งถ้าเชิญไปถาม แล้วให้กลับบ้านก็โอเค แต่เชิญไปแล้ว ๗ วัน เอาเขาไปไว้ไหน มันก็คือการจับกุม คุมขัง ตัวหนังสือมันไม่อาจเปลี่ยนแปลงความเป็นจริงได้ ยิ่งไงมันก็คือการทำให้ถูกจำกัดอิสรภาพ ซึ่งสิ่งนี้คือหลักประกันตามรัฐธรรมนูญ ผมถามว่ารัฐบาลจะใหญ่กว่ารัฐธรรมนูญมั๊ย เพราะระบบนิติรัฐทุกคนต้องอยู่ใต้กฎหมาย ถึงแม้เขาจะผิดจริง แต่ในเรื่องกระบวนการยุติธรรมมันต้องให้ความเป็นธรรมกับเขา ผมเชื่อว่าปัญหาภาคใต้ที่มันลุกลามใหญ่โต ก็เป็นเพราะเขาไม่ได้รับความเป็นธรรม

รัฐบาลบอกว่าศาลต้องตรวจสอบอยู่แล้ว และดีกว่ากฤษฎีกาศึก ?

เขาจะพูดยังไงก็ได้แต่มันต้องมีหลัก ซึ่งเป็นหลักตามรัฐธรรมนูญ คุณจะควบคุมตัวเกิน ๔๘ ชั่วโมงไม่ได้ ถ้าจะเกินกว่านั้นต้องไปขออำนาจศาล

รองเลขาธิการฎีกาบอกว่าฟ้องได้ แต่คนที่ออกมาอธิบาย อธิบายกฎหมายไม่หมด ?

ไม่ใช่ มันมาแก้ที่หลัง บอกว่าฟ้องได้คือฟ้องศาลยุติธรรม มันยิ่งแยเข้าไปใหญ่ เพราะประเทศไทยเป็นระบบศาลคู่ และบอกว่าฟ้องศาลปกครองไม่ได้ ผมถามหน่อยว่าความหมายคืออะไร ทำไมคดีที่เกี่ยวกับคดีปกครองให้ศาลยุติธรรม มันไม่มีเหตุผล มันตะแบง เพราะศาลปกครองก็ต้องตรวจสอบ และดูทั้งด้านสิทธิเสรีภาพและความมั่นคง

รัฐธรรมนูญมาตรา ๒๓๗ นั้นเป็นหลักประกันเบื้องต้นของการที่บุคคลจะไม่ถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยการจับกุม แต่คุณบอกว่านั้นเป็นเรื่องของผู้ต้องหา ถ้าจะจับกุมไว้ตาม พ.ร.ก. ทำได้ บ้าหรือเปล่า มันเสี่ยงบาลีหรือเปล่า ผมถามหน่อยว่าการเอาคนไปอยู่ในที่ที่จำกัด มันไม่เรียกว่าควบคุมแล้วเรียกว่าอะไร อย่างนี้มันรับไม่ได้ ภาษากฎหมายรับไม่ได้

แสดงว่าสาระสำคัญอยู่ที่มาตรา ๑๖ ซึ่งเป็นเรื่องละเมิดทางปกครอง?

สาระมันอยู่ที่มาตรา ๑๖ ที่ไม่ให้ฟ้อง แต่คนมันไปมุ่งมาตรา ๑๗ ซึ่งจริงๆ แล้วมันไม่จำเป็นต้องเขียนเลยก็ได้ เพราะมันเป็นหลักตามกฎหมายอยู่แล้ว ถ้าเป็นเรื่องทางละเมิดมันต้องขึ้นศาลปกครอง คนเขียน พ.ร.ก. คงไม่รู้ จะให้ไปขึ้นศาลยุติธรรมได้อย่างไร มันได้เหวอ เพราะการตรวจสอบในระบบศาลคู่ ถ้าเป็นเรื่องทางปกครองก็ต้องขึ้นศาลปกครอง

คิดว่าต่างชาติมองไทยอย่างไรในเรื่องนี้ ?

ชาวที่ออกไปฝรั่งเขาสับสน เพราะเขาจับประเด็นไม่ได้ เนื่องจากคุณไม่ได้แยกแยะมั่วไปหมด ที่ผมย้ำก็คือการออก พ.ร.ก. ไม่มีปัญหา แต่ผมมองว่ามีจุดที่มันน่าจะขัดรัฐธรรมนูญ ซึ่งผมไม่มีอำนาจตัดสิน เป็นเรื่องของศาลรัฐธรรมนูญ.

ลัทธิอำนาจ"ศาลปกครอง"สังเวท"พ.ร.ก.ฉุกเฉิน"!!?

เมื่อวันอาทิตย์ที่ผ่านมา วันที่ ๗ สิงหาคม เป็น วันรพี วันสำคัญอันมีขึ้นเพื่อระลึกถึง พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ พระนามเดิม พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นพระบิดาแห่งกฎหมายไทย ที่สิ้นพระชนม์ไปเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๔๖๓ พร้อม ๆ กับสร้างสรรค์บทกวีอมตะ ๑ บท ไว้เป็นเครื่องเตือนใจ ผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ทุกผู้ “เซี่ยงเส้าหลง” ขออัญเชิญมาประดับไว้ให้โดดเด่นท่ามกลาง ทูรยุคกรุ่นกลิ่น อหังการ, มมังการ และ สภาวະลຸແກ່อำนาจ อันเนื่องมาจากต้นเหตุ อกุศลมูล ๓ วัณ ที่นี้ “...เอ็งกินเหล้าเมายาไม่ว่าหрок/แต่อย่าออกนอกทางไปให้เสียผล/จงอย่ากินสินบาท คาคดสินบน/เรามาชนชั้นปัญญาตุลาการ.” ถึงเวลาแล้วที่บรรดา ผู้ประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย จะต้องเร่ง แปรวิกฤตให้เป็นโอกาส ด้วยการดำเนินไปตามวิถีแห่ง เซี่ยงมุง ที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงวางไว้

เมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ คณะกรรมการจัดงานวันรพี เมื่อ วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๑๖ ความตอนหนึ่งว่า “...กฎหมายมีไว้ สำหรับให้มีความสงบสุขในบ้านเมือง มิใช่ว่ากฎหมายมีไว้สำหรับบังคับประชาชน ถ้ามุ่งหมายที่จะบังคับประชาชน ก็กลายเป็นเผด็จการ กลายเป็นสิ่งที่บุคคลหม่นน้อยจะต้องบังคับบุคคลหม่น มาก ในทางตรงกันข้าม กฎหมายมีไว้สำหรับให้บุคคลส่วนมากมีเสรี และอยู่ได้ด้วยความสะดวก.” ทรงพระเจริญพระพุทธเจ้าข้า

ขอแสดงความชื่นชม อักขรทรร จุฬารัตน์ – ประธานศาลปกครองสูงสุด ที่ออกมา วิพากษ์วิจารณ์ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างชนิดที่กล่าวได้ว่า กล้าหาญ ยิ่ง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ท่านได้ ชับแน่น ในส่วนของ มาตรา ๑๖ ที่ระบุไว้ว่า “...ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธี พิจารณาคดีปกครอง.” ที่สังคมส่วนใหญ่อาจจะพูดถึงน้อย น้อยไปสักหน่อย เพราะส่วนใหญ่ไป พิจารณา มาตรา ๑๗ ที่ระบุว่า “...พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการ ปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่ เลือกลงปฏิบัติและไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความ เสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิด

ของเจ้าหน้าที่.’ ณ ที่นี้ “เชียงใหม่” จึงขออนุญาตอธิบาย นัย เพิ่มเติมเกี่ยวกับ มาตรา ๑๖ สักเล็กน้อย ณ ที่นี้ ณ วันนี้

ข้อเหมือนระหว่าง มาตรา ๑๗ กับ มาตรา ๑๖ ก็คือ บทยกเว้น ให้การปฏิบัติราชการ ของข้าราชการในพื้นที่สถานการณ์ฉุกเฉินอยู่นอกอำนาจศาล ๓๓ ศาล มาตรา ๑๗ คือ ศาลแพ่ง ศาลอาญา มาตรา ๑๖ คือ ศาลปกครอง นั่นเอง

ข้อต่างระหว่าง มาตรา ๑๗ กับ มาตรา ๑๖ ก็คือในกรณีของศาลแพ่ง ศาลอาญา นั้นเพียงแค่ถูกลดอำนาจให้พิจารณาพิพากษาคดีภายใต้เงื่อนไขที่เพิ่มขึ้นมาจากประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์และประมวลกฎหมายอาญา แต่ในกรณีศาลปกครองนั้นกล่าวได้ว่า ถูกถอดอำนาจโดยสิ้นเชิง

ซึ่งหากพิจารณาความหมายอย่างกว้างของระบอบประชาธิปไตยแล้ว ก็เท่ากับว่า ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ขณะนี้ที่เป็นพื้นที่สถานการณ์ฉุกเฉินนั้น ไม่ได้ปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยเสียแล้ว

ทั้งนี้เพราะระบอบประชาธิปไตยนั้น มิได้อยู่เพียงว่าจะต้องมีการเลือกตั้ง หลักการที่สำคัญและยิ่งใหญ่ของระบอบนี้ก็คือ “...การใช้สิทธิหรือการรับรองสิทธิของพลเมืองต้องเทียม เทียบรัฐ เมื่อใดสิทธิของพลเมืองในรัฐขัดหรือแย้งกับสิทธิของรัฐ สิทธิของรัฐต้องเป็นฝ่ายยอม ให้กับสิทธิพลเมือง” นี่คือนิติสัมพันธ์พื้นฐาน การที่ต้องมีรัฐธรรมนูญลายลักษณ์อักษร ก็เพื่อให้รู้แน่ ชัดถึงขอบเขต กรอบแห่งสิ่งที่เรียกว่าสิทธิและการใช้สิทธิแห่งพลเมืองของรัฐ และรวมถึง ขอบเขต กรอบแห่งระดับการปฏิบัติของรัฐ ว่าแต่ละฝ่ายมีสิทธิและหน้าที่แค่ไหนและเพียงใด

เพราะระบอบประชาธิปไตยนั้น หมายถึงนิติรัฐ ไม่ใช่รัฐตำรวจ ปรัชญาของรัฐทั้ง ๒ ประเภทแตกต่างกันโดยเกือบจะสิ้นเชิง

ในนิติรัฐนั้น มีหลักทั่วไปเป็นกฎเหล็กอยู่ว่า “...ฝ่ายปกครองจะกระทำการอย่างใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพ หรือผลประโยชน์อันชอบธรรมของเอกชนคนหนึ่ง คนใด ได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจ และภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น แม้ว่า การกระทำนั้นจะเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพหรือผลประโยชน์อันชอบธรรมของผู้อื่นหรือ เพื่อตอบสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชนก็ตาม” และกฎหมายที่ให้อำนาจนั้นจะต้อง มาจากกระบวนการที่ผ่านการพิจารณาใคร่ครวญแล้วของสังคมเป็นสำคัญ

มันไม่ใช่เรื่องที่จะต้องตอบ ต้องเลือก ระหว่าง “...ปล่อยโจรสืบคนดีกว่าลวงโทษผู้บริสุทธิ์ เพียงคนเดียว” กับ “...ลวงโทษผู้บริสุทธิ์สืบคนดีกว่าปล่อยโจรรอดไปแม้แต่คนเดียว” มันเพียงแค่ขอให้ กรอบ ขอบเขต ไว้คอยกำกับกับการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความผิดพลาด น้อยที่สุดเท่านั้น

เช่นกันกับที่อยากจะบอกว่ามันไม่ใช่เรื่องที่จะต้องตอบ ต้องเลือกระหว่างประชาธิปไตย กับชาติบ้านเมืองและบูรณภาพเหนือดินแดน เราน่าจะเดินทางมาพันยุคที่สิ้นคิดแล้ว

มันน่าจะเป็นฉันทามติของสังคมไทย ไปนานแล้วว่าเราต้องการ ชาติบ้านเมืองและ บูรณภาพเหนือดินแดนที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยในความหมายที่เป็นจริงต่างหาก

ต้องไม่ลืมว่าประเทศไทยนับตั้งแต่ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมาถือว่าเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของข้าราชการประจำ (ทั้ง พลเรือน, ทหาร และ ตำรวจ) ที่จะสั่งการตามอำเภอใจมิได้ เพราะกฎหมายขนาดความยาว ๘๗ มาตรา ฉบับหนึ่งนาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เริ่มต้นมีผลใช้บังคับ คำสั่งของข้าราชการประจำทุกหน่วยเมื่อสั่งออกมาโดยอำนาจตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไม่ว่าจะสมบูรณ์ในทันที เพราะจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขแห่งความสมบูรณ์ของนิติกรรมทางปกครองตามกฎหมายฉบับนี้เสียก่อน

แม้จะเป็นผลงานร่วมกันแห่งความวิริยะอุตสาหะของนักวิชาการกฎหมายมหาชนจำนวนหนึ่งในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่จะตรากฎเกณฑ์เกี่ยวกับการออกคำสั่งทางปกครองของข้าราชการ แต่ก็ต้องยกเครดิตให้เป็นพิเศษแก่ โภคิน พลกุล ที่ในด้านหนึ่งของชีวิตถือได้ว่าเป็นหนึ่งในสุดยอดนักวิชาการกฎหมายมหาชน ที่ก่อนหน้านี้ไม่นานดำรงตำแหน่งรองประธานศาลปกครองสูงสุดก่อนจะลาออกมาเล่นการเมืองอีกครั้งกับพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ขณะนั้นเมื่อปี ๒๕๓๙ เขายังคงเล่นการเมืองอยู่กับพรรคความหวังใหม่ ของพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ และเข้าไปเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ดูแลด้านกฎหมายหรือที่มักเรียกกันว่ารัฐมนตรีมือกฎหมายในรัฐบาล บรรหาร ศิลปอาชา หนึ่งในผลงานดีเด่นตลอดกาลของเขาคือการผลักดัน ร่างพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. .... เข้าสู่คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาโดยลำดับจนผ่านมติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๙ โดยกฎหมายกำหนดให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป นั่นเองจึงทำให้วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ถือเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญดังกล่าว “เซียงเส้าหลง” ขอสะกิดเตือนความทรงจำให้ว่าในช่วงครึ่งแรกของปี ๒๕๔๐ โดยเฉพาะช่วงเมษายน พฤษภาคม ไปจนถึง มิถุนายน หน่วยราชการต่าง ๆ จัดสัมมนา อรรถาธิบาย กันอย่างคึกคักถึงกรอบกติกาใหม่คงจะจำกันได้

แต่ลำพังมี พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ใช้บังคับก็เสมือนมีอาวุธที่ทรงพลานุภาพเพียงกิ่งเดียว จนกระทั่งใน ปี ๒๕๔๓ เมื่อเปิดทำการศาลปกครอง อาวุธนั้นจึงทรงพลานุภาพ สมบูรณ์ ทันที

เคยกล่าวมาบ้างแล้ว ณ ที่นี้ว่าในบรรดาองค์กรใหม่และ/หรือองค์กรอิสระสุดแท้แต่ลักษณะที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันบ้าง มีผลงานนำผิดหวังบ้างยังไม่มีผลงานและส่วนใหญ่ยากที่จะพ้นจากการแทรกแซงทางการเมือง แต่ต้องยอมรับศาลปกครองว่าเป็น องค์กร ยุติธรรมที่มีหลักการแจ่มชัด ฐานวิชาการมั่นคง สามารถเป็นอีกหนึ่งที่พึ่งน่าจะเป็นองค์กรที่เป็นรากฐานของการปฏิรูปการเมือง ปฏิรูประบบกฎหมายต่อไปในอนาคตอีก ๑๐ - ๒๐ ปีข้างหน้าไม่ว่าการปฏิรูปการเมืองตามแนวทางรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ จะลงเหลือความสำเร็จ อยู่กี่มากน้อย

ทั้งนี้เพราะองค์กรอื่น ๆ โดยเฉพาะที่มีอำนาจจริง มีบทบาทจริงอย่างคณะกรรมการการเลือกตั้ง ศาลรัฐธรรมนูญ นั้น เป็นการสร้างขึ้นโดยประยุคต์จากแนวทางต่างประเทศอย่างขาดรากฐาน ขาดพัฒนาการและขาดบุคลากร เมื่อเกิดขึ้นมาก็เติบโตมีอำนาจเลย ศาลปกครอง ที่แม้โดยชื่อโดยรูปแบบอย่างเป็นทางการจะเพิ่งถือกำเนิดมาจาก พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เปิดทำการจริง พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่จริง ๆ แล้วมีรากฐานปักหลักมายาวนานอย่างน้อยหากตัดตอนนับเฉพาะในยุคปัจจุบันก็ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๒ จาก พ.ร.บ.คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ให้มีคณะกรรมการ ๒ ประเภทคือ กรรมการร่างกฎหมาย และ กรรมการรับเรื่องราวร้องทุกข์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเชิงศาลปกครอง อันมีที่มาจากแนวคิดของ อมร จันทรสุมบุรณ์ ที่ต้องการเตรียมความพร้อมให้แก่ศาลปกครอง ทั้งทางด้านบุคลากร ฐานวิชาการ และหลักกฎหมายปกครองเบื้องต้น ขณะเดียวกันทางด้าน มหาวิทยาลัย ผลสะท้อนจากงานเขียนเชิงตั้งคำถามของ อมร จันทรสุมบุรณ์ คนเดียวกันในเรื่องนักนิติศาสตร์หลงทางหรือเมื่อปี ๒๕๑๗ บวกกับการสนับสนุนส่งเสริมของ ปรีดี เกษมทรัพย์ ได้สร้างความตื่นตัวให้กับนักศึกษาวิชานิติศาสตร์ให้เล็งวิชากฎหมายมหาชน ในการศึกษาต่อต่างประเทศในฐานะนักเรียนทุนที่แยกย้ายกันไปทั้งฝรั่งเศส เยอรมัน และสหรัฐอเมริกา จนก่อให้เกิดนักกฎหมายมหาชนรุ่นใหม่ขึ้นมาบทบาทโดดเด่นในแวดวงนิติศาสตร์จำนวนหนึ่งในอีก ๑๐ - ๑๕ ปีต่อมา และ ๒ กระแสนี้สามารถผนวกกันเป็นชุมชนนักกฎหมายมหาชน มีบทบาทสูงเด่นในการแสดงความคิดเห็นต่อสาธารณชนที่สามารถถ่วงดุลนักกฎหมายเอกชนที่ครอบงำสังคมไทยมานานและมีส่วนสำคัญในการร่วมสร้างสรรค์หลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ ตั้งแต่ครั้งร่วมทำวิจัย ๑๐ หัวข้อให้กับ คพป. : คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตย ชุด นพ.ประเวศ วะสี เมื่อปี ๒๕๓๗ - ๒๕๓๘ พวกเขาเหล่านี้เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้เกิด ศาลปกครองในระบบศาลคู่ คือแยกออกมาจากศาลยุติธรรม แม้ในอดีตจะถูกขัดขวาง ต่อต้าน จนทำให้กฎหมายจัดตั้งศาลปกครองในระบบศาลคู่มิอันต้องแห้งไปหลายต่อหลายครั้งในปี ๒๕๒๖ ๒๕๒๙ ๒๕๓๑ ๒๕๓๒ ๒๕๓๘ และ ๒๕๓๙ ถ้าไม่เพราะเหตุผลยุบสภาก็เพราะคณะรัฐมนตรีไม่รับหลักการ แต่ถึงที่สุดแล้วก็เพราะอิทธิพลทางความคิดของนักกฎหมายเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักกฎหมายเอกชนในศาลยุติธรรมที่ส่งผ่านไปยังนักการเมือง ดังนั้นเมื่อศาลปกครองถือกำเนิดได้จริงโดยสภาวการณ์โดยสารมากับขบวนการปฏิรูปการเมือง พวกเขาเหล่านี้จึงรู้ด้วยจิตสำนึกว่าจะต้องพิทักษ์รักษาศาลปกครอง จึงเสมือนตกลงกันแบ่งกำลังเข้ามาสมัครเป็นบุคลากรในศาลปกครอง เราจึงได้เห็นนักวิชาการกฎหมายมหาชนรุ่นใหม่ ระดับอายุ ๔๐ - ๕๐ ปี เข้ามารับตำแหน่งสำคัญหลายคน

และถ้าหากจะย้อนอดีตยาวออกไปก็จะพบว่า พ.ร.บ.คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็เป็นการสืบทอดแนวความคิดของ ปรีดี พนมยงค์ ที่ตรา พ.ร.บ.คณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๔๗๖ ขึ้นเพื่อให้ทำหน้าที่เป็น ศาลปกครอง เสมือนหนึ่ง กองเซย เดตาด์ - Conseil d'Etat หรือ สภาแห่งรัฐ (Council of State) ของฝรั่งเศส แต่ถูกคัดค้านด้วยเหตุผล

ประชาชนไม่พร้อมไม่เข้าใจหลักสิทธิเสรีภาพ ขาดบุคลากร ให้คณะกรรมการกฤษฎีกา ที่เกิดขึ้นทำหน้าที่เพียงขาเดียว คือ ร่างกฎหมาย ความพยายามที่จะเพิ่มขาที่ ๒ คือ พิจารณา คดีปกครองต้องล้มเหลวหลายต่อหลายครั้งใน พ.ศ. ๒๕๗๘ ๒๕๘๙ ๒๕๙๙ ๒๕๐๐ และ แม้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๗ จะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติ ว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองไว้แต่ก็ไร้กฎหมายเฉพาะ ทำให้ไม่มีผลในทางปฏิบัติจนแล้วจนวน

สาเหตุของอุปสรรคขวากหนามนอกจากอิทธิพลทางความคิดของนักกฎหมายเอกชนใน ศาลยุติธรรมในยุคนั้น ๆ แล้วก็คือความเกรงกลัวของข้าราชการประจำ-นักการเมือง หรือนัยหนึ่ง ฝ่ายบริหาร ที่ไม่ต้องการเข้ามาอยู่ในกรอบที่จะต้องถูกตรวจสอบ ควบคุมโดยประชาชน ผ่านศาลปกครอง นั่นเอง

และแล้ว วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ก็เป็น วันประวัติศาสตร์ อีกวันหนึ่งเมื่อ มาตรา ๑๖ พ.ร.ก.การบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีผลใช้บังคับ โดยไม่ผ่านกระบวนการรัฐสภา มีผลทำให้ข้าราชการที่ปฏิบัติการในพื้นที่สถานการณ์ฉุกเฉิน กระทำการได้โดยอยู่นอกเหนืออำนาจตรวจสอบของศาลปกครอง ไม่จำเป็นต้องอยู่ในกรอบของ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่มีผลใช้บังคับมาเมื่อ ๘ ปีก่อน

ต้องไม่ลืมว่าในนิติรัฐ นอกจากจะมุ่งขจัดปิดเป่าอำนาจมืดทั้งหลายแล้ว ยังต้องควบคุม อำนาจสว่างให้อยู่ในขอบเขตอย่างเคร่งครัดด้วย

“อยู่ดี ๆ ห้ามไม่ให้ฟ้องศาลปกครองได้อย่างไร เพราะมันหมายถึงไปจำกัดสิทธิใน การฟ้องคดี ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานที่ทั่วโลกเขาก็ยอมรับกัน นี่คือประเด็น เพราะไทยใช้ระบบศาลคู่ ถ้าเป็นคดีแพ่งหรืออาญาก็เป็นหน้าที่ของศาลยุติธรรม แต่ถ้าเป็นการตรวจสอบการใช้อำนาจ ของรัฐต้องเป็นอำนาจของศาลปกครอง”

“จริงอยู่ที่สิทธิเสรีภาพจะอยู่เหนือความมั่นคงของประเทศไม่ได้ แต่ต้องทำให้ ๒ อย่างนี้ สมดุลกัน เพราะรัฐธรรมนูญต่างให้ความสำคัญคุ้มครองทั้งคู่ ศาลปกครองสามารถดูได้ ถ้าดูไม่ได้ ก็แปลว่าองค์กรตามรัฐธรรมนูญไม่มีความหมาย”

“ถ้าชาวบ้านเขาเห็นว่าละเมิดสิทธิ เขาก็อาจฟ้องมาที่ศาลปกครองสงขลา ศาลเขา อาจจะเห็นเองว่าอาจขัดรัฐธรรมนูญ หรือประชาชนก็อาจเห็นว่าขัดรัฐธรรมนูญ เราก็ต้องส่งเรื่อง ไป จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญต้องตัดสิน แต่เราตัดสินไม่ได้ ต้องถามไปว่า การละเมิดสิทธินั้นขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าขัด เราก็ดำเนินคดีของเราต่อไป พ.ร.ก.ก็ไม่มี ความหมาย แต่ถ้าศาลเห็นว่าไม่ขัดหรอก เราก็ต้องจำหน่ายคดี”

อักษราทร จุฬารัตน์

ประธานศาลปกครองสูงสุด

วันพี ๗ สิงหาคม ๒๕๔๘

จับตา พ.ร.ก. ฉุกเฉินเข้าสภา “ฟอกตัว”หรือ“ตั้งใจจริง”

หลังจาก “ริบร็อน” ออกมาเป็น “พระราชกำหนด (พ.ร.ก.)” โดยอาศัยเอาสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นที่ จ.ยะลา เมื่อคำคืนวันที่ ๑๔ ก.ค. ๕๘ มาเป็น “จุดที่ต้องตัดสินใจ” หรือเป็น “ฟางเส้นสุดท้าย” ในการออก พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๘ โดยออกคล้อยหลังเหตุการณ์ที่ จ.ยะลา เพียงไม่กี่วัน

ซึ่งส่งผลทำให้รัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักว่าเป็น พ.ร.ก. ที่ให้อำนาจกับรัฐบาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างล้นฟ้า ในขณะที่เดียวกันก็ก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นอย่างมาก

โดยเฉพาะการถูกมองว่ารัฐบาล “ฉวยโอกาส” ใช้สถานการณ์ที่ จ.ยะลา ริบร็อนออกเป็น พ.ร.ก. เพื่อจะ “หลีกเลียง” การพิจารณาของสภาในกรณีนี้ออกเป็นพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.)

ซึ่งจุดนี้ก็เป็นอีกจุดหนึ่ง ที่ทำให้รัฐบาลถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนัก และยังทำให้รัฐบาลเสี่ยงอย่างยิ่งที่จะถูกมองใน “แง่ร้าย” อย่างช่วยไม่ได้ว่า “เหตุการณ์ที่ จ.ยะลา ในคำคืนวันนั้น หรือว่ารัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่รัฐอยู่เบื้องหลังในการทำให้เกิดเหตุการณ์ขึ้น”

เพราะเมื่อดูจาก “ความพร้อมทันที” ของ รัฐบาลในการออก พ.ร.ก.ตามมาทันทีหลังเกิดเหตุการณ์ ย่อมเป็นสิ่งที่น่าสงสัยว่า เหมือนกับ “เตรียมการณ์” เอาไว้ยังงัยยังงั้น ซึ่งขณะนี้ความสงสัยอย่างนี้ก็ติดอยู่ในใจของคนในพื้นที่เป็นจำนวนไม่น้อย

ดังนั้น การที่รัฐบาลจะนำ พ.ร.ก. ฉบับนี้เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวันที่ ๒๓ สิงหาคมนี้ เพื่อ “แปรสภาพ” ให้ออกมาเป็น “พ.ร.บ.” จึงน่าจะเป็นการลดกระแสของการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงลบที่มีต่อรัฐบาลลงได้ในระดับหนึ่ง และถ้าหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในบางมาตราที่ฝ่ายต่างๆมีความกังวลใจด้วยแล้ว ก็จะทำให้รัฐบาลได้ “ใจ” จากคนในพื้นที่และประชาชนทั่วไปที่ไม่เห็นด้วย กลับคืนมาไม่น้อย แต่หากเป็นทางตรงกันข้าม รัฐบาลใช้ “พวกมากลากไป” หรือใช้ “เสียงข้างมาก” ในสภา แปรสภาพ “พ.ร.ก.” เป็น “พ.ร.บ.” โดยที่ไม่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอะไรเลย โดยเฉพาะประเด็นที่ฝ่ายต่างๆกังวลใจอยู่ และไม่ฟังความเห็นของฝ่ายค้าน แทนที่รัฐบาลจะได้ประโยชน์จากการ “ยอมเสียฟอร์ม” นำ พ.ร.ก. ที่ประกาศใช้ไปแล้ว กลับคืนสู่การพิจารณาของสภา ในแง่ที่ว่า จะได้รับเสียงชื่นชม รัฐบาลกลับจะถูกตำและถูกวิพากษ์วิจารณ์หนักยิ่งขึ้นกว่าเดิม และที่สำคัญจะทำให้การแก้ปัญหาในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กฎหมายฉุกเฉินฉบับนี้ ยากยิ่งขึ้น

ปัญหาอยู่ที่ว่า การที่รัฐบาลยอมนำ พ.ร.ก. ที่ตัวเองริบร็อนฉวยโอกาสประกาศออกไป ใช้โดยไม่ผ่านกระบวนการของสภา นำกลับคืนสู่กระบวนการของสภา เป็น “ความตั้งใจจริง” ของรัฐบาล หรือว่าเป็นเพราะรัฐบาลถูกกระแสสังคมวิพากษ์วิจารณ์และกดดันอย่างหนัก นับตั้งแต่ พ.ร.ก. ถูกประกาศใช้ จึงไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากต้องนำ พ.ร.ก. เข้าสู่กระบวนการ “สร้างความชอบธรรม” และ “สร้างความถูกต้อง” ในสภา

ถ้าเป็น “ความตั้งใจจริง” ของรัฐบาล ก็นับว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่คงจะต้อง “พิสูจน์” กันว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงในบางมาตราที่ฝ่ายต่างๆ มีความกังวลใจกันอยู่หรือไม่

ถ้ามีการปรับปรุงแก้ไขเกิดขึ้น ย่อมพิสูจน์ได้ว่ารัฐบาลมีความตั้งใจจริงที่จะทำให้ พ.ร.ก. ฉบับนี้ เป็นไปตามครรลองประชาธิปไตย โดยกระบวนการทางสภาอย่างแท้จริง และจะทำให้ข้ออ้างของรัฐบาลที่บอกว่าต้องออกเป็น พ.ร.ก. ในตอนต้น เพราะต้องรีบแก้ไขสถานการณ์นั้น ฟังขึ้น แต่ถ้าไม่มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ในสิ่งที่ฝ่ายต่างๆ กังวลใจและท้วงติง โดยใช้เสียงข้างมากดันออกมาทั้งดุ้นเหมือนเดิม ก็จะเป็นการพิสูจน์ได้เช่นกันว่ารัฐบาลไม่มีความตั้งใจจริง เพียงแต่ต้องการใช้กระบวนการทางสภา “ฟอกตัว” พ.ร.ก. ให้ดูดีขึ้นเท่านั้น ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นจริง นอกจากรัฐบาลจะไม่ได้อะไรแล้ว ยัง “เสีย” มากขึ้นกว่าเดิมอีก เพราะแม้ว่า พ.ร.ก. จะผ่านการ “ฟอกตัว” เป็น พ.ร.บ. แล้ว แต่ “เนื้อใน” ของ พ.ร.บ. ก็ยังเป็น พ.ร.ก. อยู่เช่นเดิม

ปัญหายังมีต้ออีกว่า นับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป รัฐบาลจำเป็นต้องเตรียม “คำตอบ” หรือ “คำชี้แจง” ต่อประชาชนให้ได้ว่า การที่รัฐบาลรีบร้อนออก พ.ร.ก. โดยอ้างถึงสถานการณ์ที่ต้องรีบแก้ไข นับตั้งแต่วันนั้นมาจนถึงวันที่ พ.ร.ก. เข้าสู่กระบวนการของสภา ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ได้ทุเลาเบาบางลงบ้างหรือไม่?

พ.ร.ก. สามารถทำให้เหตุการณ์ดีขึ้นหรือไม่?

เพราะสิ่งที่ประชาชนเห็น นับตั้งแต่วันที่รัฐบาลรีบร้อนออก พ.ร.ก. เป็นต้นมา คือ ความรุนแรงในภาคใต้ยังไม่มีทีท่าว่าจะลดลงเลย

นี่ย่อมเป็นข้อพิสูจน์ได้ใหม่ว่า แท้ที่จริงแล้ว พ.ร.ก. ไม่ได้ช่วยทำให้สถานการณ์ดีขึ้น แต่สถานการณ์ยังเหมือนเดิม และหนักกว่าเดิมในหลายมิติด้วยซ้ำ เช่น ในมิติของการสร้างความหวาดหวั่นและความไม่ไว้วางใจที่ประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่มีอำนาจมากขึ้นจากการออก พ.ร.ก. ฉบับนี้

มองถึงตรงนี้ “ไฮไลต์การเมือง” คงต้องสรุปว่า การที่รัฐบาลเร่งรีบฉวยโอกาสออก พ.ร.ก. ฉุดเงินมาใช้ โดยออกมาเป็น พ.ร.ก. แทนที่จะใช้กระบวนการทางสภาเพื่อให้ออกมาเป็น พ.ร.บ. นั้น ได้ส่ง “ผลเสีย” มากกว่า “ผลดี” ต่อรัฐบาลและต่อการแก้ไขปัญหาภาคใต้ หรือจะพูดว่าไม่ได้ผลดีอะไรเลย ก็คงไม่เกินไปนัก

โดยเฉพาะมิติทางการเมืองแล้ว ต้องถือว่ารัฐบาลนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารที่ “มากเกินไป” หรือที่ถูกวิจารณ์กันบ่อย ๆ ว่า “บ้าอำนาจ” อีกครั้งหนึ่ง โดยการออกกฎหมายที่สำคัญมาก อย่าง พ.ร.ก. ฉุดเงิน ด้วยการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร แทนที่จะใช้กระบวนการทางสภา

ซึ่งตรงนี้ย่อมหมายความว่ารัฐบาลนี้ไม่ต้องการให้กระบวนการทางสภามาทำให้อำนาจที่รัฐบาลต้องการออก ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือถูกคัดค้านจากกระบวนการของสภา

ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการที่รัฐบาลไม่ได้ให้ความสำคัญหรือให้ความสำคัญกับกระบวนการทางสภา หรือเป็นการแสดงให้เห็นถึง “ความกลัว” ต่อการถูกอภิปรายหรือกระบวนการทางสภา ทั้งๆ ที่รัฐบาลนี้ไม่น่าจะต้องกังวลกับกระบวนการทางสภา ในเมื่อรัฐบาล

มีเสียงท้วงท้วงอยู่แล้วในสภาผู้แทนราษฎร และยังสามารถรอบงำวุฒิสภาได้อย่างที่ต้องการเสียด้วย

นี่ถือเป็น “ความผิดพลาด” ทางการเมืองของรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร มาโดยตลอด เพราะแทนที่จะใช้ความได้เปรียบในสภาทั้งสองสภา สร้างความชอบธรรมและความถูกต้องให้กับรัฐบาล กลับไม่ทำ ไม่ใช่ กลับไปทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งลักษณะอย่างนี้ น่าจะเป็นการกระทำของรัฐบาลที่ไม่มีเสียงข้างมากในสภามากกว่า

ความผิดพลาดทางการเมืองอย่างนี้ มีแต่จะทำให้รัฐบาลเสียหาย และถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางเสียหายโดยไม่จำเป็น โดยเฉพาะการแก้ปัญหาค่าไฟได้ ที่รัฐบาลจะแสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจที่มากเกินไปในทุกๆเรื่อง ไม่ได้อย่างเด็ดขาด แต่ในทางตรงกันข้ามรัฐบาลกลับจะต้องแสดงให้เห็นถึงการแก้ปัญหาค่าไฟที่ “เปิดใจกว้าง” และ “รับฟัง” ความเห็นของฝ่ายอื่นๆ เพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศของความ “สมานฉันท์”

ดังนั้น รัฐบาลจะต้องใช้โอกาสที่ พ.ร.ก.ฉุกเฉินเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของสภาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้งในด้านทางการเมืองและในด้าน การแก้ปัญหาค่าไฟได้ จะใช้เพื่อ “ฟอกตัว” พ.ร.ก.ฉุกเฉินให้ดูดีแต่เปลือกนอกเท่านั้นไม่ได้โดยเด็ดขาด

ภาคผนวก

(๑)

พระราชกำหนด

การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรา ๔ ในพระราชกำหนดนี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันกระทบหรืออาจกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐหรืออาจทำให้ประเทศหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของประเทศตกอยู่ในภาวะคับขันหรือมีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา การรบหรือการสงคราม ซึ่งจำเป็นต้องมีมาตรการเร่งด่วนเพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต ผลประโยชน์ของชาติ การปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยของประชาชน การดำรงชีวิตโดยปกติสุขของประชาชน การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความสงบเรียบร้อยหรือประโยชน์ส่วนรวม หรือการป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะอันมีมาอย่างฉุกเฉินและร้ายแรง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๕ เมื่อปรากฏว่ามีสถานการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นและนายกรัฐมนตรีเห็นสมควรใช้กำลังเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารร่วมกันป้องกัน แก้ไขปราบปราม ระงับยับยั้ง ฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อบังคับใช้ทั่วราชอาณาจักรหรือในบางเขตบางท้องที่ได้ตามความจำเป็นแห่งสถานการณ์ ในกรณีที่ไม่อาจขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีได้ทันท่วงที นายกรัฐมนตรีอาจประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินไปก่อน แล้วดำเนินการให้ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในสามวัน หากมิได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีภายในเวลาที่กำหนด หรือคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบ ให้การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุดลง

การประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตลอดระยะเวลาที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินสามเดือนนับแต่วันประกาศ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขยายระยะเวลาให้ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศขยายระยะเวลาการใช้บังคับออกไปอีกเป็นคราว ๆ คราวละไม่เกินสามเดือน

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว หรือเมื่อคณะรัฐมนตรีไม่ให้ความเห็นชอบหรือเมื่อสิ้นสุดกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉินคณะหนึ่ง ประกอบด้วยรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงยุติธรรม ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง และอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นกรรมการ และเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ติดตามและตรวจสอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศที่อาจเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อเสนอแนะต่อนายกรัฐมนตรีในกรณีที่มีความจำเป็นต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ หรือสถานการณ์ที่มีความร้ายแรงตามมาตรา ๑๑ และในการใช้มาตรการที่เหมาะสมตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อการป้องกัน แก่ไขหรือระงับสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น

ความในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนการใช้อำนาจของนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๕ ในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อมีเหตุกรณีจำเป็นเร่งด่วนอันอาจเป็นภัยต่อประเทศหรือประชาชน

มาตรา ๗ ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามมาตรา ๕ ให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งหรือหลายกระทรวง หรือที่เป็นผู้รักษาการตามกฎหมายหรือที่มีอยู่ตามกฎหมายใดก็ตาม เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน แก่ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน โอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเป็นการชั่วคราว เพื่อให้การสั่งการและการแก้ไขสถานการณ์เป็นไปโดยมีเอกภาพ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

การกำหนดให้อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ และเพื่อปฏิบัติงานตามกฎหมายที่ได้รับโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง โดยให้ถือว่า

บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายนั้น ในกรณี นายกรัฐมนตรี อาจมอบหมายให้ส่วนราชการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นยังคงใช้อำนาจหน้าที่เช่นเดิมต่อไปก็ได้ แต่ต้องปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งข้าราชการพลเรือน ตำรวจหรือทหารซึ่งมีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี ผู้บัญชาการตำรวจ แม่ทัพ หรือเทียบเท่าเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และกำหนดให้เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ในพื้นที่และบังคับบัญชาข้าราชการและพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณี ให้การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการและข้าราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นไปตามการสั่งการของหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ทางทหารให้เป็นไปตามกฎระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหารแต่จะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการที่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะรัฐมนตรีอาจให้มีการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเป็นการเฉพาะเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

นายกรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้ใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง วรรคสาม หรือวรรคสี่แทน หรือมอบหมายให้เป็นผู้กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคสาม หัวหน้าผู้รับผิดชอบตามวรรคสี่ และหน่วยงานตามวรรคห้าได้ และให้ถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ ข้าราชการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินให้เป็นไปด้วยความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์และความเป็นอยู่ของประชาชน ในเขตพื้นที่ นายกรัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายอาจมีคำสั่งแต่งตั้งคณะบุคคลหรือบุคคลเป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเป็นผู้ช่วยเหลือพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ได้

ให้บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ ตามขอบเขตการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับแต่งตั้ง

มาตรา ๙ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลงได้โดยเร็ว หรือป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจออกข้อกำหนด ดังต่อไปนี้

(๕)

(๑) ห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเขตสถานภายในระยะเวลาที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือเป็นบุคคลซึ่งได้รับยกเว้น

(๒) ห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ หรือกระทำการใดอันเป็นการยุยงให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อย

(๓) ห้ามการเสนอข่าว การจำหน่าย หรือทำให้แพร่หลายซึ่งหนังสือ สิ่งพิมพ์ หรือสื่ออื่นใดที่มีข้อความอันอาจทำให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวหรือเจตนาบิดเบือนข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสถานการณ์ฉุกเฉินจนกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ทั้งในเขตพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินหรือทั่วราชอาณาจักร

(๔) ห้ามการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ หรือกำหนดเงื่อนไขการใช้เส้นทางคมนาคมหรือการใช้ยานพาหนะ

(๕) ห้ามการใช้อาคาร หรือเข้าไปหรืออยู่ในสถานที่ใด ๆ

(๖) ให้อพยพประชาชนออกจากพื้นที่ที่กำหนดเพื่อความปลอดภัยของประชาชนดังกล่าว หรือห้ามผู้ใดเข้าไปในพื้นที่ที่กำหนด

ข้อกำหนดตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่และรายละเอียดอื่นเพิ่มเติม เพื่อมิให้มีการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนเกินสมควรแก่เหตุก็ได้

มาตรา ๑๐ เพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถกระทำได้โดยรวดเร็ว นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบตามมาตรา ๘ วรรคสี่ เป็นผู้ใช้อำนาจออกข้อกำหนดตามมาตรา ๕ แทนก็ได้ แต่เมื่อดำเนินการแล้วต้องรีบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว และให้นายกรัฐมนตรีมิได้มีข้อกำหนดในเรื่องเดียวกันภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ออกข้อกำหนดให้ข้อกำหนดนั้นเป็นอันสิ้นผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๑ ในกรณีที่สถานการณ์ฉุกเฉินมีการก่อการร้าย การใช้กำลังประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำที่มีความรุนแรงกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตหรือทรัพย์สินของรัฐหรือบุคคล และมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วทั้ง ให้นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๖)

มีอำนาจประกาศให้สถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเป็นสถานการณ์ที่มีความร้ายแรง และให้นำความในมาตรา ๕ และมาตรา ๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่งแล้ว นอกจากอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ และมาตรา ๑๐ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่สงสัยว่าจะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุนการกระทำเช่นนั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง

(๒) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๓) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุอื่นใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้หรือจะใช้สิ่งนั้น เพื่อการกระทำการหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดเหตุสถานการณ์ฉุกเฉิน

(๔) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้น รื้อ ถอน หรือทำลายซึ่งอาคารสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งกีดขวาง ตามความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยเนิ่นช้าจะทำให้ไม่อาจระงับเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่

(๕) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจสอบจดหมาย หนังสือ สิ่งพิมพ์ โทรเลข โทรศัพท์ หรือการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นใด ตลอดจนการตั้งระงับหรือยับยั้งการติดต่อหรือการสื่อสารใด เพื่อป้องกันหรือระงับเหตุการณ์ร้ายแรง โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการสอบสวนคดีพิเศษโดยอนุโลม

(๖) ประกาศห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประเทศ หรือความปลอดภัยของประชาชน

(๗) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการออกไปนอกราชอาณาจักรจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของรัฐ หรือความปลอดภัยของประเทศ

(๘) ประกาศให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๙) ประกาศให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความไม่สงบหรือก่อการร้ายต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด

(๑๐) ออกคำสั่งให้ใช้กำลังทหารเพื่อช่วยเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองหรือตำรวจระงับเหตุการณ์ร้ายแรง หรือควบคุมสถานการณ์ให้เกิดความสงบโดยด่วน ทั้งนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ของทหารให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ของฝ่ายทหารจะทำได้ในกรณีใดได้เพียงใดให้เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไขที่นายกรัฐมนตรีกำหนด แต่ต้องไม่เกินกว่ากรณีที่มีการใช้กฏอัยการศึก

เมื่อเหตุการณ์ร้ายแรงตามวรรคหนึ่งยุติลงแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีประกาศยกเลิกประกาศตามมาตรานี้โดยเร็ว

มาตรา ๑๒ ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยตามประกาศในมาตรา ๑๑ (๑) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลที่มีเขตอำนาจหรือศาลอาญาเพื่อขออนุญาตดำเนินการ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวได้ไม่เกินเจ็ดวัน และต้องควบคุมไว้ในสถานที่ที่กำหนดซึ่งไม่ใช่สถานีดำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ โดยจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นในลักษณะเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาการควบคุมตัวต่อได้อีกคราวละเจ็ดวัน แต่รวมระยะเวลาควบคุมตัวทั้งหมดต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน เมื่อครบกำหนดแล้ว หากจะต้องควบคุมตัวต่อไป ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลนั้นเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอรายงานดังกล่าวได้ตลอดระยะเวลาที่ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้

การร้องขออนุญาตต่อศาลตามวรรคหนึ่งให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับวิธีการขอออหมายอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ สิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ที่ประกาศตามมาตรา ๑๑ (๕) หากเป็นเครื่องมือหรือส่วนหนึ่งของเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร นายกรัฐมนตรีอาจประกาศให้ใช้มาตรการดังกล่าวทั่วราชอาณาจักรหรือในพื้นที่อื่นซึ่งมิได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มขึ้นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๔ ข้อกำหนด ประกาศ และคำสั่งตามมาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา ๑๕ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และมีอำนาจหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ ตามที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๖ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง หรือการกระทำตามพระราชกำหนดนี้ไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

มาตรา ๑๗ พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางวินัย เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ในการระงับหรือป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย หากเป็นการกระทำที่สุจริต ไม่เลือกปฏิบัติ และไม่เกินสมควรแก่เหตุหรือไม่เกินกว่ากรณีจำเป็น แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ได้รับความเสียหายที่จะเรียกร้องค่าเสียหายจากทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่สามารถนำมาใช้แก้ไขสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐที่มีหลากหลายรูปแบบให้ยุติลงได้โดยเร็ว รวมทั้งไม่อาจนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติสาธารณะและการฟื้นฟูสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับความเสียหาย และเนื่องจากในปัจจุบันมีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของรัฐ ซึ่งมีความร้ายแรงมากยิ่งขึ้นจนอาจกระทบต่อเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต และก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ รวมทั้งทำให้ประชาชนได้รับอันตรายหรือเดือดร้อนจนไม่อาจใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข และไม่อาจแก้ไขปัญหาด้วยการบริหารราชการในรูปแบบปกติได้ สมควรต้องกำหนดมาตรการในการบริหารราชการสำหรับสถานการณ์ฉุกเฉินไว้เป็นพิเศษ เพื่อให้รัฐสามารถรักษาความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัย และการรักษาสิทธิและเสรีภาพของประชาชนทั้งปวงให้กลับสู่สภาพปกติได้โดยเร็ว จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ และป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง
ในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

โดยที่ปรากฏว่า ได้มีกลุ่มบุคคลก่อความไม่สงบและก่อการร้ายขึ้นในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา โดยใช้กำลังประทุษร้ายทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และสิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้บริสุทธิ์ บุคลากรทางศาสนา ทั้งพุทธและมุสลิม ตลอดจนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองอย่างต่อเนื่อง และทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ อันเป็นการกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทั้งของรัฐและของบุคคล รวมทั้งกระทบอย่างร้ายแรงต่อการใช้สิทธิเสรีภาพของประชาชนผู้บริสุทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ยุติได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันที่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๖ และมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีตามการเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน จึงให้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่ทุกอำเภอของจังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศ

เรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคห้า แห่งพระราชกำหนดการบริหาร
ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรีจึงกำหนดให้มีหน่วยงานพิเศษเพื่อ
ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ดังนี้

ให้มีการจัดตั้งกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้
(กอ.สสส.จชต.) เป็นหน่วยงานพิเศษตามมาตรา ๗ วรรคห้า แห่งพระราชกำหนด
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยมีผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

๑ แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้
(ผอ.สสส.จชต.)

๒ ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทยที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมาย
เป็นรองผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รอง ผอ.สสส.จชต.)

๓ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการที่ปลัดกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย
เป็นรองผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รอง ผอ.สสส.จชต.)

๔ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๙ เป็นรองผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุข
จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รอง ผอ.สสส.จชต.)

๕ รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติฝ่ายปฏิบัติการ เป็นรองผู้อำนวยการ
เสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (รอง ผอ.สสส.จชต.)

๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

๗ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

๘ นายอำเภอในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

๙ ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

๑๐ ปลัดอำเภอประจำตำบลในพื้นที่ที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

๑๑ ข้าราชการทหาร ข้าราชการตำรวจ และข้าราชการฝ่ายพลเรือนอื่นที่ได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ผอ.สสส.จชต.) ให้ปฏิบัติงานในกองอำนาจการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.)

ให้กองอำนาจการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้และให้มีอำนาจจัดตั้งกองอำนาจการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอ ตำบล (กอ.สสส.จ./อ./กิ่ง อ./ต.) เพื่อเป็นองค์กรปฏิบัติการได้ตามที่เห็นสมควร

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกองอำนาจการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) ให้ปฏิบัติตามนโยบายที่คณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กสชต.) กำหนด รวมทั้งนโยบายและการสั่งการของรองนายกรัฐมนตรีผู้มีอำนาจในการกำกับการปฏิบัติงานตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินด้วย

ให้คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๐/๒๕๕๘ เรื่องนโยบายและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ยกเว้นภาคผนวก ข. ยังคงใช้บังคับอยู่ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อข้อกำหนด ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ-ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศ

เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมาย
เป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสองและวรรคหก แห่งพระราชกำหนด
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้บรรดาอำนาจ
หน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงตามกฎหมายโอนมาเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี
เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการอนุญาต อนุมัติ สั่งการ บังคับบัญชา หรือช่วยในการป้องกัน
แก้ไข ปราบปราม ระงับยับยั้งในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือฟื้นฟูหรือช่วยเหลือประชาชน
ในเขตท้องที่ที่มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ. ๒๕๙๙
๒. พระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๙๓
๓. พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๕๗
๔. พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
๕. พระราชบัญญัติควบคุมโรคภัย พ.ศ. ๒๕๙๕
๖. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐
๗. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๑๙
๘. พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๒๒
๙. พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๕
๑๐. พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ
ยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔
๑๑. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒

๑๒. พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕

๑๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๔. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๗

๑๕. พระราชบัญญัติวัดอุ้มอภัย พ.ศ. ๒๕๓๕

๑๖. พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๕

๑๗. พระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๘. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐

๑๙. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เฉพาะบทบัญญัติที่เกี่ยวกับมูลนิธิ และสมาคม

๒๐. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เฉพาะบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจสืบสวนและสอบสวน และการใช้อำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ทั้งนี้ ให้รวมถึงกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าวข้างต้นด้วย

ให้รองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับการปฏิบัติงานตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๗ วรรคหกของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ใช้อำนาจตามประกาศนี้แทนนายกรัฐมนตรี และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีเพิ่มเติม ให้รองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับการปฏิบัติงานตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

ประกาศตามมาตรา ๑๑

ของ

พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหาร
ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ นายกรัฐมนตรีออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

๑. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่ต้องสงสัยว่า
จะเป็นผู้ร่วมกระทำการให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือเป็นผู้ใช้ ผู้โฆษณา ผู้สนับสนุน
การกระทำเช่นนั้น หรือปกปิดข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้
เท่าที่มีเหตุจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลนั้นกระทำการหรือร่วมมือกระทำการใด ๆ อันจะ
ทำให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรง หรือเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระงับเหตุการณ์ร้ายแรง
และมีใช่เป็นการกล่าวหาว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดอาญาซึ่งต้องดำเนินการตามประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา โดยให้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ก่อนจับกุมและควบคุมตัวบุคคลตามข้อนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้อง
ร้องขอต่อศาลจังหวัดที่มีเขตอำนาจในพื้นที่ที่มีการจับกุมหรือควบคุมตัว หรือจะร้องขอต่อ
ศาลอาญาก็ได้ ทั้งนี้ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการตามมาตรา ๕๙ ของประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้

๑.๒ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมและ
ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้ได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลอนุญาต และให้นำตัวผู้ถูกจับกุมหรือ
ควบคุมตัวไปศาลในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง

/ในการ ...

ในการจับกุมและควบคุมตัวบุคคล ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำรายงานเกี่ยวกับการจับกุมและควบคุมตัวโดยพลันเพื่อเสนอต่อศาลที่มีคำสั่งอนุญาตและจัดสำเนารายงานนั้นไว้ ณ กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ศาลากลางจังหวัดที่มีการจับกุมและควบคุมตัว และที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ญาติของบุคคลนั้นสามารถขอดูรายงานดังกล่าวได้โดยสะดวก

รายงานตามข้อนี้ต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- ก. ชื่อและตำแหน่งพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้จับกุม และผู้ควบคุมตัว
- ข. ชื่อบุคคลที่ถูกจับกุมและควบคุมตัว
- ค. เหตุอันเป็นที่มาของการจับกุมและควบคุมตัว โดยให้ระบุพฤติการณ์ตามสมควร
- ง. สถานที่ที่จะนำไปควบคุมตัว
- จ. พยานผู้รู้เห็นในการจับกุมและควบคุมตัว อย่างน้อย ๒ คน
- ฉ. หากมีการย้ายที่ควบคุมตัวก็ต้องดำเนินการตามข้อ ก ข้อ ข ข้อ ง และข้อ จ

๑.๓ การควบคุมตัวบุคคลจะต้องควบคุมตัวไว้ ณ สถานที่ที่ไม่ใช่สถานีตำรวจ ที่คุมขัง ทัณฑสถาน หรือเรือนจำ แต่ให้ควบคุมไว้ในสถานที่ที่ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้กำหนด

๑.๔ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติต่อบุคคลผู้ถูกควบคุมตัวอย่างผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องหา ทั้งนี้ จะล่ามโซ่ตรวน หรือขังในกรงขัง หรือกระทำการอื่นที่รุนแรงต่อบุคคลผู้ถูกควบคุมตัวมิได้

๑.๕ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องควบคุมตัวต่อ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการร้องขอต่อศาล และดำเนินการตามข้อ ๑.๑ ถึงข้อ ๑.๔ ในแต่ละครั้งที่มีการร้องขอต่อศาล ทั้งนี้ โดยจะควบคุมตัวไว้ได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ศาลอนุญาตวันแรก การปฏิบัติตามข้อนี้ ให้ยึดถือกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพโดยเคร่งครัด

๒. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้บุคคลใดมารายงานตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือมาให้ถ้อยคำหรือส่งมอบเอกสารหรือหลักฐานใดที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจับกุมและควบคุมตัวบุคคลที่เรียกมารายงานตัวนั้น ให้ดำเนินการตามข้อ ๑ โดยเคร่งครัด

๓. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งยึดหรืออายัดอาวุธ สินค้า เครื่องอุปโภค บริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัตถุใด ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า ได้ใช้ หรือจะใช้สิ่งนั้น เพื่อการกระทำหรือสนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

๔. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งตรวจค้นตามความจำเป็นในการ ปฏิบัติหน้าที่เพื่อระงับเหตุการณ์ร้ายแรงให้ยุติโดยเร็วและหากปล่อยนิ่งช้าจะทำให้ไม่อาจ ระงับเหตุการณ์ได้ทันทั่วทั้งที่

๕. ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งการให้คนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นผู้สนับสนุนการกระทำให้เกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ โดยให้นำกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองมาใช้บังคับโดยอนุโลม

๖. ให้การซื้อ ขาย ใช้ หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งอาวุธ สินค้า เวชภัณฑ์ เครื่องอุปโภคบริโภค เคมีภัณฑ์ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอาจใช้ในการก่อความ ไม่สงบหรือก่อการร้ายตามที่ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกาศ กำหนดต้องรายงานหรือได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่หรือปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ นายกรัฐมนตรีกำหนด

ให้การซื้อขายบัตรประจำตัวของผู้ใช้บริการ (Sim card) ของโทรศัพท์ เคลื่อนที่ที่ตำรวจอาชญากรรมต้องเก็บหลักฐานที่ระบุชื่อผู้ซื้อตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารประกาศกำหนด

สำหรับบัตรประจำตัวของผู้ใช้บริการ (Sim card) ของโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีการขายไปก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้บุคคลผู้ครอบครองบัตรประจำตัวของผู้ใช้บริการ (Sim card) ดังกล่าวที่ตำรวจอาชญากรรมไปรายงานการครอบครองโดยระบุชื่อผู้ครอบครอง ตามที่กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารประกาศกำหนด

การประกาศตามข้อนี้ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗. ให้กำลังทหารที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่มีความร้ายแรงยังคงปฏิบัติหน้าที่อยู่ต่อไป แม้ว่าจะมีการประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึก แล้วก็ตาม โดยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงาน

/เจ้าหน้าที่ ...

(๒๐)

เจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ โดยให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารปฏิบัติตามคำสั่งของรองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับการปฏิบัติการ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ การใช้กำลังทหารเป็นไปตามกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้กำลังทหาร

การดำเนินการตามประกาศนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำรายงานตามแบบที่ ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้กำหนด เพื่อเก็บรักษาไว้เป็นหลักฐาน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

ที่ ๓/๒๕๕๘

เรื่อง มอบหมายรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหาร
ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหก แห่งพระราชกำหนดการบริหาร
ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีจึงมอบหมายให้

๑. พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์ รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้กำกับการ
ปฏิบัติงานตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน มีหน้าที่กำกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้มีประสิทธิภาพ
เพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง โดยให้ใช้อำนาจแทนนายกรัฐมนตรีได้ในกรณี
ดังต่อไปนี้

๑.๑ การใช้อำนาจตามมาตรา ๗ วรรคสามและมาตรา ๘ ของ
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๒ การใช้อำนาจตามประกาศเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่ของ
รัฐมนตรีตามกฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๕๕๘

๑.๓ การใช้อำนาจในฐานะผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
ในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน พนักงานเจ้าหน้าที่และข้าราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
ทุกหน่วย

๒. นายจาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี มีอำนาจในการดำเนินการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกโครงการ การปรับปรุงระบบการศึกษาในพื้นที่ การสร้างความสมานฉันท์และความร่วมมือในพื้นที่โดยใช้สันติวิธี การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ตลอดจนเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกฝ่าย โดยให้ใช้อำนาจแทนนายกรัฐมนตรีได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ การใช้อำนาจตามมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามอำนาจหน้าที่ในข้อนี้

๒.๒ การใช้อำนาจในฐานะผู้บังคับบัญชาหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน พนักงานเจ้าหน้าที่และข้าราชการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ในข้อนี้

๓. นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี เป็นผู้มีอำนาจในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

ที่ ๔/๒๕๔๘

เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน
และคณะที่ปรึกษา

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๘
มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๔๘ นายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ให้ผู้ปฏิบัติงานในกองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้
(กอ.สสส.จชต.) เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์
ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชกำหนดดังกล่าว กฎหมายที่โอนมาเป็น
อำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี และกฎหมายที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ทั้งนี้ เท่าที่มี
ความจำเป็นในการปฏิบัติงานให้สถานการณ์ฉุกเฉินยุติลง

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดน
ภาคใต้กำหนด มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวล
กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เว้นแต่การใช้อำนาจสอบสวนต้องเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
ซึ่งเป็นข้าราชการฝ่ายพลเรือนซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ระดับ ๓ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารซึ่งมียศ
ตั้งแต่ร้อยตรี หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป

๒. ให้แม่ทัพภาคที่ ๔ เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์
ฉุกเฉิน และให้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ๑. ผู้ใดจะใช้อำนาจหน้าที่ในเรื่องใดได้เพียงใด การแบ่งหน้าที่การปฏิบัติงานระหว่างพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ๑. กับหน่วยงานเดิมตามกฎหมายที่โอนมาเป็นของนายกรัฐมนตรีหรือกฎหมายที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ รวมทั้งวิธีปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ให้เป็นไปตามที่หัวหน้าผู้รับผิดชอบกำหนด ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการใช้อำนาจหน้าที่ตามที่รองนายกรัฐมนตรีผู้กำกับการปฏิบัติงาน ตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินกำหนดด้วย

ในการกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม ๑. ใช้อำนาจใดตามกฎหมายที่ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการ ให้หัวหน้าผู้รับผิดชอบรายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบและ แจ้งให้หน่วยงานเดิมตามกฎหมายนั้นทราบด้วย

๔. ในการใช้อำนาจปฏิบัติหน้าที่ ให้ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพนักงานเจ้าหน้าที่ถือหลักปฏิบัติดังต่อไปนี้

(ก) การใช้อำนาจกำหนดการห้ามหรือการให้กระทำตามข้อกำหนดนี้ จะต้องคำนึงถึงหลักนิติธรรม ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ให้น้อยที่สุด และสร้างความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชนทุกศาสนา

(ข) ในกรณีที่รองนายกรัฐมนตรีผู้ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรี ให้กำกับการปฏิบัติงานตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน สั่งการแตกต่างไปจากที่ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้สั่งการไว้ ให้ผู้อำนวยการเสริมสร้างสันติสุข จังหวัดชายแดนภาคใต้และพนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งการนั้นของรองนายกรัฐมนตรี โดยพลัน

๕. ให้มีคณะที่ปรึกษาคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้” (กสชต.) โดยมีองค์ประกอบดังนี้

(๑) รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ชิตชัย วรรณสถิตย์)	ประธานกรรมการ
(๒) รองนายกรัฐมนตรี (นายจาตุรนต์ ฉายแสง)	รองประธานกรรมการ
(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	รองประธานกรรมการ

(๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	รองประธานกรรมการ
(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	รองประธานกรรมการ
(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม	รองประธานกรรมการ
(๗) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	รองประธานกรรมการ
(๘) ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
(๙) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
(๑๐) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๑๑) ปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
(๑๒) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
(๑๓) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๑๔) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
(๑๕) ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
(๑๖) ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
(๑๗) ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
(๑๘) ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
(๑๙) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๐) อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ	กรรมการ
(๒๑) หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตามที่ประธานเห็นสมควร	กรรมการ
(๒๒) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการร่วม
(๒๓) รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด (พลเอก สิริชัย ธีญญสิริ)	กรรมการและเลขานุการร่วม
(๒๔) รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการร่วม
(๒๕) อธิบดีกรมการปกครอง	กรรมการและเลขานุการร่วม
(๒๖) รองเสนาธิการทหารบก ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและเลขานุการร่วม

(๒๖)

ให้คณะกรรมการดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดนี้และปฏิบัติการอื่นใดตามที่นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี มอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

(๒๗)

ประกาศ

เลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริว่า สมควรยกเลิกการประกาศใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เลิกใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสและพื้นที่จังหวัดยะลา ตามประกาศพระบรมราชโองการประกาศเลิกใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

ข้อ ๒ ให้เลิกใช้กฎอัยการศึกในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ตามประกาศกองทัพบกที่ ๔ เรื่อง การใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ และประกาศกองทัพบกที่ ๔ เรื่อง การใช้กฎอัยการศึกในบางเขตพื้นที่ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘ เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

(๒๙)

ประกาศ

เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมประกาศเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
และได้มีการออกประกาศตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๕๘ แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศเกี่ยวกับสถานการณ์ฉุกเฉิน
เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๑๑
แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ อันเป็น
กฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗
มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
นายกรัฐมนตรีจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคต่อจากบทอาศัยอำนาจตามประกาศ
เรื่อง การกำหนดอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีตามกฎหมายเป็นอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี
ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศเรื่อง การจัดตั้งหน่วยงานพิเศษ
เพื่อปฏิบัติการตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘
ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศตามมาตรา ๑๑ ของพระราชกำหนด
การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๕๕๘

“ประกาศนี้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๘ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับ

การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๔ มาตรา ๔๕ มาตรา ๕๐ และ มาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของข้อ ๑.๒ แห่งประกาศตามมาตรา ๑๑ ของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๑.๒ เมื่อได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จับกุมและ ควบคุมตัวบุคคลนั้นไว้ได้ไม่เกินเจ็ดวันนับแต่วันที่ศาลอนุญาต เว้นแต่ไม่อาจจับกุม ในวันเดียวกับวันที่ศาลอนุญาต ให้เริ่มนับเจ็ดวันนับแต่วันที่จับกุมได้ และให้นำตัวผู้ถูก จับกุมหรือควบคุมตัวไปศาลในกรณีที่ศาลมีคำสั่ง”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

คำสั่งนายกรัฐมนตรี

ที่ ๕/๒๕๔๘

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ออกตามความในพระราชกำหนดการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘

ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่จังหวัด
นราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
และได้มีการออกคำสั่งนายกรัฐมนตรีตามความในพระราชกำหนดการบริหารราชการใน
สถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว นั้น

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งนายกรัฐมนตรีที่ออกตามความใน
พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้เหมาะสมกับ
สถานการณ์ที่เปลี่ยนไป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคหก
มาตรา ๘ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์
ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ นายกรัฐมนตรีจึงออกคำสั่งไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๓/๒๕๔๘ เรื่อง มอบหมาย
รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๔๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๒ โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมตำแหน่ง
ของนายจาดูรนต์ ฉายแสง จากรองนายกรัฐมนตรี เป็น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
และให้คงข้อความอื่นไว้ทั้งหมด

(๓๒)

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ (๒) และ (๓) ของคำสั่งนายกรัฐมนตรี
ที่ ๕/๒๕๕๘ เรื่อง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ หัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแก้ไขสถานการณ์
ฉุกเฉินและคณะที่ปรึกษา ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รองประธานกรรมการ”
(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

(๓๓)

พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการบริหารราชการ
ในสถานการณ์ฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๕๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕
เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดวิธีบริหารราชการบางประการไว้ในเมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และสวัสดิภาพของพลเมือง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถานการณ์ฉุกเฉิน” หมายความว่า สถานการณ์อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรหรืออันอาจทำให้ประเทศตกอยู่ในภาวะคับขัน หรือภาวะการรบหรือการสงครามตามที่จะได้มีประกาศให้ทราบ

“ความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร” หมายความว่า การให้เอกราชของชาติหรือสวัสดิภาพของประชาชนอยู่ในความมั่นคงและปลอดภัย รวมตลอดถึงการที่ให้ประเทศดำรงอยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^๑ รก.๒๕๕๕/๑๖/๒๗๘/๑๑ มีนาคม ๒๕๕๕

(๓๔)

“เคหสถาน” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างรวมทั้งที่ดินในบริเวณไม่ว่าจะมีรั้วด้วยหรือไม่ก็ตาม ตลอดถึงเรือ แพซึ่งบุคคลเฉพาะตัวผู้เดียวหรือหลายคนใช้เป็นที่พักอาศัยกินอยู่หลับนอน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ บทแห่งพระราชบัญญัตินี้จะใช้บังคับได้ต่อเมื่อได้มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินแล้ว

ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้น จะประกาศทั่วราชอาณาจักรหรือเฉพาะในเขตท้องที่ใดก็ได้แล้วแต่ความจำเป็นโดยพฤติการณ์

เมื่อสถานการณ์ฉุกเฉินสิ้นสุดลงแล้ว ให้ประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินนั้นเสีย

มาตรา ๕ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้บุคคลใดออกนอกเคหสถานภายในระหว่างระยะเวลาซึ่งได้ประกาศกำหนดไว้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

บทบัญญัติในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่ทหารหรือตำรวจประจำการหรือบุคคลประเภทซึ่งจะได้ยกเว้นไว้ในประกาศ

มาตรา ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใด ๆ ระหว่างอาทิตย์ขึ้นถึงอาทิตย์ตก เพื่อตรวจค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ บุคคลใดมีเหตุควรสงสัยว่าได้กระทำหรือพยายามจะกระทำการใด ๆ อันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับกุมและคุมขังบุคคลนั้นไว้ เพื่อทำการสอบสวนได้ไม่เกิน ๗ วัน

มาตรา ๘ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้มีการชุมนุมหรือมั่วสุมกัน ณ ที่ใด ๆ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๙ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการโฆษณาหรือพิมพ์เอกสารใด ๆ ซึ่งเห็นว่าข้อความซึ่งโฆษณาหรือจะโฆษณานั้นกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือเป็นการก่อกวนความสงบเรียบร้อยของประชาชน

(๓๕)

มาตรา ๑๐ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะสั่งห้ามมิให้ผู้ใดออกไปนอกราชอาณาจักร ในเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า การออกไปนอกราชอาณาจักรของบุคคลนั้นจะเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ

มาตรา ๑๑ ถ้าบุคคลใดมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าได้คบคิดกับคนในต่างประเทศเพื่อกระทำการใด ๆ อันจะเป็นการเสียหายแก่ประเทศ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ตรวจจดหมายหรือเอกสารติดต่อใด ๆ ของผู้นั้นได้

มาตรา ๑๒ ในบริเวณหรือเขตท้องที่อันมีความสำคัญทางการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักรหรืออุตสาหกรรมให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้าไปหรืออยู่ในบริเวณหรือเขตท้องที่นั้น

มาตรา ๑๓ คนต่างด้าวคนใดกระทำการใด ๆ อันอาจเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวนั้นออกไปเสียจากราชอาณาจักรได้

เมื่อรัฐมนตรีสั่งให้คนต่างด้าวคนใดออกไปจากราชอาณาจักร ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการเนรเทศมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงหรือความปลอดภัยแห่งราชอาณาจักร หรือสวัสดิภาพของประชาชนได้

มาตรา ๑๕ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๕ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๖ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีออกตามความในมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๐ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนประกาศของรัฐมนตรีตามความในมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๔ ให้เนรเทศออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

(๓๖)

มาตรา ๑๙ ผู้ใดสะสมอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน หรือวัตถุระเบิดไว้โดยผิดกฎหมาย ให้ลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นทวีคูณ

ถ้าผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้เป็นคนต่างด้าว เมื่อพ้นโทษแล้วให้เนรเทศออกไปเสียนอกราชอาณาจักร

มาตรา ๒๐ บรรดาประกาศที่ออกโดยพระราชบัญญัตินี้ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๑ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกประกาศ คำสั่ง และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี